

ŠALTASIS KARAS IR ATLYDIS

RIMAS DAIGŪNAS

Prieš dvidešimt metų Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio reikalų politika sustojo šaltojo karo ženkle. 1953 metais sausio mėn. John Foster Dulles pradėjo vadovauti Valstybės Departamentui prezidento Dwight D. Eisenhowerio administracijoje.

I JAV užsienio politikos rikiavimą Dulles atėjo būdamas tarptautinės teisės autoritetu teoretiku ir praktiku. 1950 metais pasirodė jo principus išreiškiantis veikalas 'War or Peace'. 1945 ir 1947 metais jis buvo vienas iš patarėjų Jungtinių Tautų kūrimosi procese. 1951 metais jis sudarė ir pasirašė taikos sutartį su Japonija.

Tos pareigos ir betarpiškas susidūrimas su po karo iškilusia nauja globaline jėga, su Sovietų Sąjunga, pagimdė ir subrandino išitikinimą, kad SSSR yra JAV varžovas ir priešas dėl dominavimo žemėje. Kiekviena žemės punkte vyko varžybos dėl įtakų. Amerikos nuostabai sovietai naudojo naują ginklą, prieš kurį Amerika tiesiog vaikiškai pasavo, nerasdama atveiksmio sviedinių. Sovietai naudojo ideologijos salves. Propagandinis iniršis, fanatizmas ir sumani strategija, kariaujant be tankų ir raketų, ką naudojo sovietai, buvo 'šaltasis karas'. To termino dar neegzistavo, bet fenomenas reiškėsi, ir skynė sau vaisius. Dulles suvokė naujo elemento pasaulio politikoje atsiradimą. Jis atmetė iki jo pragmatizmu bazuotą užsienio reikalų politikos rikiavimą, pasirinkdamas kitą bazę: principą. Dulles principas prieš sovietinį propagandinį fanatizmą suformavo tą šaltąjį karą, idėjinių sandurų antagonizmą, kas išliko ilgam po Dulles resignacijos iš valstybės sekretoriaus pareigų 1959 metais.

Kas tai per principas, kuriuo Dulles rėmė savo politiką? Dėl lemtingos ligos pasitraukdamas iš atsakomybingiausio posto, savo pareiškime Dulles iršė: 'Išaugau tikėdamas, kad mūsų valstybė nėra vien tikta savo poreikius tenkinanti visuomenė, bet buvo ji sukurta tikslui kurti pasaulį, kur triumfuotų laisvė ir teisingumas'.

Pasiėmęs politikos stimulą savo mesianizmu, Dulles norėjo tuo atsverti sovietinį mesianizmą. Jis matė, kad dviejų nesuderinamų jėgų (liberalinė laisvė ir doktrinarinė valstybinė prievarta) konfrontacija gali būti naujos pasaulinės katastrofos priežastimi. Tačiau ir to pavojaus akivaizdoje žadėjo neišduoti idealizmo pragmatizmui, nuolaidžiavimui atmetus principingumą.

(Nukelta į 2 psl.)

SUNKŪS METAI

Amerikos tragedijos atomazgos laukiant

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

bet jo 'nusikaltimai' ar tik politinės klaidos nėra tokios, kad dėl to JAV turi būti suparaližuotos. Čia ir slypi visa tragedija — JAV, pralaimi ne dėl savo priešų stiprumo ar apskrumo, bet dėl jų šviesuomenę apėmusios savės sunaikinimo aistros.

Kaip specialę likimo ironiją čia galima būtų paminėti faktą, kad tam naudojamasi priemone, kuri kaip tik buvo plačiau išvystyta paties Nixono teisingumo administracijos. Kovoiant su vadinaimais 'organizuotais nusikaltimais' kartais tenka griebtis nepaprasto būdo. Būtent, nusikaltimo dalininkams suteikiamas imunitetas, nebaudžiamumas, jei jie suteikia medžiagos kitiems apkaltinti ir nuteisti. tai buvo vienintelis sėkmingas metodas kovojant su gansteriais. Nixono administracijos laikais jis pradė-

tas plačiau taikinti ir kovoje su valdžios korupcija. Kadangi visi profesionaliniai politikai iš savo padėties ir einamų pareigų turi materialinės naudos, palyginti nelabai sunku surasti kokį rangovą ar kitą biznierių, kuris prispirtas stengsis apkaltinti kitus tuo būdu nusipirkdamas sau 'imunitetą'. Visos paskutinės korupcijos bylos buvo iškeltos naudojantis tuo metodu. Ir Watergate bylos atveju, pagauti ir nuteisti nusikaltėliai pradėjo 'dainuoti' ar skusti aukščiau pastatytus pareigūnus. Tie už 'imunitetą' pradėjo mesti šešėlius dar aukščiau. Tokioje atmosferoje tiesiog reikia stebėtis, kodėl Haldemanas, Erlichmanas ir Michelis dar nekaltina paties prezidento ir nesiaiškina visą darę įsakymu iš viršaus.

Dėl viso to besibaigiančius metus reikia skaityti Amerikai buvus labai sunkiais. Tiek daug vilčių ir galimybių, bet jos liko neišnaudotos.

RYTŲ VOKIETIJOS ŠNIPAI SUIMTI ŠVEICARIJOJE

BRONIUS AUŠROTAS

Šveicarijoje dienraščiai 'Tribune de Geneve' ir 'Journal de Geneve' š.m. IX.19 plačiai aprašė apie dviejų R. Vokietijos šnipų suėmimą federalinėje respublikoje.

Federalinis patarėjas policijos reikalams Furgler ir federalinis prokuroras prof. Walder sukvietė Zuriche specialioje spaudos konferencijoje pranešė, kad Zuricho kantone buvo suimti Sulzer b-vėje dirbę du tarnautojai. Abudu suimtieji turėjo šveicarijos tapatybės dokumentus, nors juodu, vyras ir žmona, Hans Kalin ir Ursula Meissner yra R. Vokietijos žvalgybos pareigūnai.

Žurnalistų klausinėjami Furgler ir Walder papasakojo ir kai kurias smulkmenas apie suimtuosius asmenis:

Hans Kalin, 51 metų amžiaus, 1967 m. nutarė apsigyventi šveicarijoje. Pagal turimus dokumentus, jis bu-

vo šveicarų Kalin šeimos sūnus, tada gyvenęs taip va dinamijoje DDR (Deutsche Demokratische Republik). Atvykęs į šveicariją jis greit gavo mechanikos inžinieriaus darbą Winterthour mieste, Sulzer įmonėje. Kalin buvo įdarbintas kaip kompiuterių žinovas, Zuriche Kalin visai 'netyčia' susitiko žurnalistę U. Meissner, kurią netrukus ir vedė. Savo jau anksčiau igytų pažinčių dėka, jis taip pat įdarbino ir savo žmoną toje pačioje įmonėje.

Visa ši istorija buvo gudriai sugalvota ir suregztą špionažo pasakėčia, nes abudu Kalin yra R. Vokietijos žvalgybos pareigūnai.

Laikraščiuose toliau rašoma, kad Kalin yra DDR pilietis, turis universitetinį išsilavinimą mechanikos srityje. DDR slaptoji tarnyba abudu Kalin aprūpino visais reikalingais šveicarijoje gyventi dokumentais,

Mirė gen. Povilas Plechavičius



A.A. Generolas Povilas Plechavičius

Gruodžio 19 d. po ilgos ir sunkios ligos Chicagoje mirė generolas Povilas Plechavičius, sulaukęs 83 metų amžiaus.

Plechavičius gimė 1890 II. 1 Bukončių viensėdyje, Židikų vls., Mažeikių apskrityje. 1908 Maskvoje baigė gimnaziją, 1911 Komercijos institutą, 1914 kavalerijos karo mokyklą. I pasaulinio karo metu, kaip karininkas, kovojo prieš vokiečius, austrus ir turkus, buvo 3 kartus sužeistas. 1918 grįžo į Lietuvą, suorganizavo žemaičių partizanų rinktinę, kovėsi su bolševikų daliniais ir bermontininkais. Kurį laiką buvo Sedos - Mažeikių karo komendantu. 1920 kovojo su lenkais Seinų ruože. Kautynėse vėl buvo sužeistas.

pasais, auto vairavimo leidimais ir kitais. Ir be šveicariškų, abu Kalin taip pat turėjo ir kitų kraštų įvairius dokumentus, reikalui pritaikintomis išgalvotomis pavardėmis.

Kalin buvo suimti 'bedirbant' 1973.IX.12 ir pasodinti į kalėjimą. Per savaitę laiką pavyko nustatyti, kad Hans Kalin tikrai yra DDR žvalgybos karininkas, dėjęs visas galimas pastangas rinkti apie šveicariją kariškas žinias. Jis buvo ne eilinis, bet šnipas - rezidentas, vadovavęs savo paties sukuriamam tinklui. G. U. Meissner jam ištikimai padėjusi visame darbe.

Daugelyje slaptaviečių buvo surasta:

1. Visokio pobūdžio užrašai, liečią ypatingus žvalgybos uždavinius, kaip kariškos, prekybos ir politikos baruose, lygiai kaip šveicarijoje taip ir kaimyniniuose kraštuose;

2. Nepaprastai išstobulintas radio siųstuvas, užšifruotiems pranešimams telegrafuoti labai aukštu greičiu — taip pav. apie 250 šifruotų ženklų buvę galima perduoti per 7 sekundes. Visi ra-

(Nukelta į 3 psl.)

Nuo 1920 Lietuvos kariuomenėje ėjo atsakingas pareigas. 1924 baigė Aukštųjų karininkų kursus ir ligi 1926 gیلino karines studijas Prahoje. Buvo faktiškasis 1926. XII. 17 perversmo vykdytojas. Paskirtas generalinio štabo viršininku, pakeltas gen. lt. laipsniu; 1929 išėjo į atsargą.

Pirmosios bolševikų okupacijos metu pasitraukė į Vokietiją, o 1941 m. grįžo Lietuvon. Kaune suorganizavo Vietinę rinktinę, tačiau nepaklausė vokiečių perduoti rinktinę jų žinion ir buvo su visu štabu suimtas ir kalintas Latvijoje, Selaspilio koncentracijos stovykloje. Vėliau vokiečių saugumas jį paleido, tačiau kasdien jį sekė. Bolševikams antrą kartą okupuojant Lietuvą Plechavičius pasitraukė į vakarus.

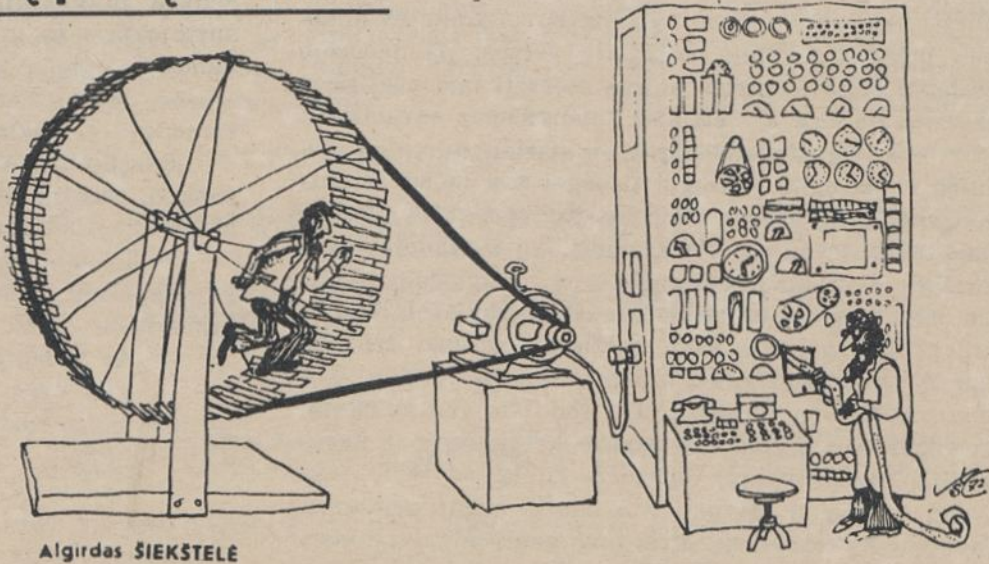
1949 atvyko į JAV-bes 1950 išrinktas Lietuvos kariuomenės veteranų s-gos 'Ramovė' centro valdybos pirmininku. Šiai organizacijai vadovavo keletą metų. Vėliau ilgą laiką sirgo ir visuomeniniame gyvenime nedalyvavo.

Velionies kūnas buvo pašarvotas Mažeikos - Evans kolpỹčioje. Šeštadienį įvyko ramovėnų rengtas atsisveikinimas.

Velionis palaidotas Tautinėse kapinėse Chicagoje.

• Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdyba, po aėdžio metu, š. m. gruodžio mėn. 14 d. pasiskirstė šiomis pareigomis: pirmininkas — dr. Kazys Bobelis, vicepirmininkai — Teodoras Blinstrubas, Povilas Dargis, dr. Kazys Šidlauskas, kun. Adolfas Stašys ir dr. Jonas Valaitis, sekretorius — dr. Vladas Šimaitis, izdininkas — Juozas Skorubskas, finansų sekretorius — Aleksandras Pakalniškis, protokolų sekretoriai — Emilija Vilimaitė ir Valerijonas Šimkus, nariai — Teodora Kuzienė, Riman-tas Stamiūnas ir Eugenijus Smilgys.

Jų pačių akimis...



Algirdas SIEKSTELIS

-- Mūsų tarybinis kompiuteris "A. Sniečkaus keliu" dirba be priekaištų...

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 1974 METŲ

ŠALTASIS KARAS IR ATLYDYS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Dulles rašė: 'Šiandieną principui, ištikimumo koncepcija susitinka su nuožmiu iššūkiu iš tarptautinio komunizmo stovyklos. Ta padėtis sunkina mums kietai veikti mūsų tautinio idealizmo ir valstybinės misijos ženkle, tuo pat laiku manevruojant su tikslu išvengti baisios karo katastrofos'.

Šešerius metus Dulles kovėsi šitaip susiformavusio šaltojo karo frontuose. Jis buvo vėžtinai religingas, todėl JAV geopolitinis mesianizmas buvo savotiškai nuspalvintas religinėmis formulėmis. Genialus teisininkas surasti strateginėms formulėms, Dulles buvo ištikimas ir religinėms formulėms. Vakarų Vokietijos atstovas Albrecht von Kessel šitaip stengėsi aptarti religinę Dulles prigimtį: 'Jis tiki, kad bolševizmas yra šėtono darbas. Jis tiki, kad Dievas, laiko bėgyje, sunaikins bolševikus.'

Aptarime, greta aiškios ekstravagancijos, yra dalis tiesos. Teisininkas, mastantis politikas, geras istorijos žinovas, Dulles tikėjo, kad ideologinis ekstremizmas pats save sunaikina. Todėl jis stengėsi neleisti Vakarams suartėti su Rytais, vis laikyti juos atokiau, be sąlyčios, ant atskirų gilios prarajos krantų.

Sovietiniu mesianizmu tikis fanatikas Nikita Chruščevas graužėsi, kad Dulles principas yra sunkiai aplenkiamas kliūtis. Jis skundėsi 'Gerbiu Dulles išmanymą, jo žinias ir tvirtumą, jo drąsą. Jis susigalvojo prarają ir niekad per tą prarają neperžengs.'

Porai dekadų prabėgus JAV užsienio politika vis labiau palinko į pragmatinius bėgius. Der Dulles 'prarają' netikėtai peržengia, bet ir strimgalviais peršoka. Vakarai ir Rytai, laisvė ir prievarta, jungiasi ir kultūropolitinę kamarilę ir, nežinai žmogau, kur čia laisvėjimas, kur čia kvalifėjimas? Vieni tvirtina kad atlydis po šalto karo atlaisvino liberalines jėgas sovietuose. Tai nėra tikroviškumas. Tas jėgas atlaisvino personalinio teroro galas. Ir bus jos atlaisvintos, tol kol sovietinio režimo sąlygos suformuos naują personalinį kultą. Sovietinis režimas privala, savo susementavimui, periodiškai grįžti į bonapartizmą.

Vakari ir Rytų 'suartėjimo' medaus mėnesį JAV 'atšventė' visus savo grūdų aruodus nuvežti į Maskvos pasienius elevatorius, arba pildama grūdus tiesiog ant Odesos uosto krantinii.

JAV užsienio politikoje palaidotas Dulles garsusis principingumas. Įsigalėjo populiari washingtoniška kyšių sistema. Jeigu duosiu sovietams kyšių grūdais, gal jie porai metų bus ca-ca! Kyšių pragmatizmas, kaip ir reikėjo laukti, sugriuvo prie pirmos pasitaikiusios progos: sovietų ginklų ir kursimų vaidmuo Egipto - Izraelio konflikte. Tam tikri sluoksniai sveikina naują kursą. Dulles mesianistinis principingumas atrodo jau išgyventas. Prieš akis atsi-

daro platūs bendradarbiavimo laukai, kuriuose, deja, ne javų varpos vilnija, bet diršės diržėja.

Šiomis dienomis pasirodė Dulles biografija, kuri, knygos autoriaus ir leidėjo noru, tapo Dulles politikos nuvainikavimu.

Atlantic-Little, Brown išleido Townsend Hoopes parašytą: The Devil and John Foster Dulles.

Hoopes duoda Dulles škičą: 'Jo principų kietumas ir įsitikinimai susiaurino valstybiškumo konstruktyvumą. Tolesnėje laiko perspektyvoje šios savybės neužleis jam vietos tarp didžiųjų Amerikos bei užsienio valstybininkų. Jo talentas glūdėjo procedūros ir taktikos sferoje, bet ne problemas sprendžiant. Jam trūko šaltų žvilgsnių, kuriuos tenka mesti per prarają į svetimas ideologijas ir ten atrasti, gal būt suslėptus elementus, ant kurių galima statyti abipusį susipratimą' (laisvas citatų atpasakojimas).

Po šiomis autoriaus Townsend Hoopes frazėmis galėtų pasirašyti dabartinio atlydžio politikos autoriai.

Kiekvienas turi sutikti, kad vis aštrėjas antagonizmas provokuoja konfliktą. Bet šitą Dulles buvo pramatas, ką rodo aukščiau cituotas jo posakis. Iš atlydžio, iki šiol, JAV neturi pelno. Mat iš vienos atlydžio pusės sustojo demokratinė valstybė kurios struktūroje, kaip nekontroliuojamame chaose, siautėja demokratijai priešiškos jėgos. Iš kitos gi pusės sustoja militariškai su drausmintą diktatūra, kuri nuo 1919 metų skelbė šūkį 'Neapkęsk Ameriko!'

O gal gi senojo Dulles politika turėjo daugiau 'reason' kaip kad beprincipinis švaisytymasis vizitais Maskvon ir Pekinan, kyšių pylimas grūdais ir technokratine talka priešui?... Dulles skelbė: nereikia karo ir ... nereikia draugystės! Lietuviai žino savo išmintingą patarėlę: Neik su velniu riešutauti...

ALTERATION FITTTER

Must be able to fit and sew women's clothing. Full or part time. Apply ALLEN'S — personnel office, Chelton Ave. and Green Street, Philadelphia, Pa. 19144. (96-4)

WANTED EXPERIENCED FITTERS

For steel plate weldments. Must be able to read blueprints. Overtime, full fringe benefits, day shift. Apply STEEL FABRICATING & SHEET METAL 5281 Miller Rd. Dearborn, Mich. (92-96)

BOILER — FIREMAN

Local chemical plant of major national corporation has immediate openings for a boiler-fireman. Must have Blue Seal or Black Seal License. Good hourly rate, excellent benefits.

For an appointment call Br. Beck 201-354-7006



TENNECO CHEMICALS
A TENNECO COMPANY
INTERMEDIATES DIVISION
830 Magnolia Ave.
Elizabeth, N. J.

Equal Opportunity Employer M/F (96-4)

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED GRINDERS
INTERNAL and EXTERNAL
Must have job shop experience, and be able to set up work from blueprints and close tolerance. Steady work, and fringe benefits.
EUCLID PRECISION GRINDING INC
4896 E. 345th St.
Willoughby, Ohio (90-6)

FLORIDA — DAYTONA BEACH SEASCAPE RESORT MOTEL

Idealus klimatas praleisti atostogas, taip pat čia galima įsigyti žemės ar namus ateičiai.

Kviečiame aplankyti. Kainos visiems prieinamas. Rašykite:

SEASCAPE RESORT MOTEL

Ad. Andriulis
3321 S. ATLANTIC AVE.
DAYTONA BEACH, FLA. 32018
PHONE: 904-767-1372

ŠVARNAS SUGINTAITIS

Ištrauka iš Vytauto Alanto istorinio romano 'ŠVENTARAGIS'

II-jo tomo, kuris baigiamas rinkti

(4)

Po vakarienės vyrai grįžo į miegamąją menę, tik šventaragį švarnas paprašė pasilikti ir nusivedė jį į svečių menę, kur jau buvo padėta ant skobnio ropinė ir du taurragiai. Jiems susėdus, švarnas be niekur nieko šiurkščiai paklausė:

— Ko tu čia atsibastei? Ko tau čia reikia?

— Norėjau paklausti, kodėl tu pabėgai iš Lietuvos?

— Tu labai gerai žinai, kodėl pabėgau: nereikėjo ir tiek kelio sukarti, kad sužinotum! — atsakė jis tuo pačiu šiurkščiu ir labai nedraugišku balsu. — Viskas prasidėjo nuo tada, kai tu išgelbėjai Sėlį nuo kartuvių, atsimeni? Tu tada pirmąkart atsistojai man skersai kelio. Paskum... Atsimeni tas šaudymo rungtynes Padysnio šaudykloje? Buvo susirinkę visi Padysnio pilies vyrai. Aš buvau geriausias šaulys, bent taip visi sakė. Man besikalbant su vyrais, tu priėjai ir pasakei: — Broleli, gal ir mudu parungtyniausim? — Atsimeni? Tu tada buvai 12 metų pusbernėlis. Visi vyrai nusi juokė, o man pasidarė pikta ir širdį spūstelėjo baimė: tu man visada buvai mįslė ir niekad negalėjau nuspėti, ką ir kaip tu padaryti. O atsisakyti aš irgi negalėjau. Taikynis kabojo kitame šaudyklos gale. Tu paleidai strėlę pirmas, ir ji įstrigo į patį taikinio vidurį. Visi aiktelėjo iš nustebimo.

— Bet kiek aš lavinaus! Atsimeni, kaip Virpša mus mokė šaudyti? Tada aš pašoviau stradą, ir tu nesitvėrei juokais, — pertraukė jį šventaragis šypso damasis.

— Aš tada negalvojau, kas ir kaip ten buvo, aš tik žinojau pralaimėjęs. Jei aš būčiau pataikęs į tavo strėlės viršūnę, dar būčiau galėjęs išgelbėti savo vardą, bet aš žinojau, jog tai neįmanu. Aš šoviau ir pataikiau per nago juodyną nuo vidurio ir... pralaimėjau. Visi stebėjosi ir tave gyrė, o aš likau nustumtas į užnugarį. Matai, aš esu taip apsigimęs: nepakenčiu, jei kas mane užstoja! Tu visada buvai man rakštis akyje, ir nuo to atsitikimo ėmiau tavęs neapkęsti. Tau viskas kažkaip lengvai davėsi, o aš turėdavau išsikvoti per prakaitą. Mūsų kautynės kartais pratybų aikštėje buvo paskutinis lašas per kraštus besiliejančioje taurėje: daugiau aš nebegalėjau pakeisti! Aš žinau, kad tu to nenorėjai, bet iš tikrųjų vis vien tu mane išstūmei iš Padysnio. Kai tu mane nugalėjai ir suniekinai viso Padysnio akivaizdoje, aš nebedrįsau iš gėdos žmonėms akysna pažvelgti. Man daugiau nieko nebeliko, kaip tik dingti iš namų.

— Tu norėjai mane tada nužudyti ir būtum nužudęs, jei nebūčiau apsigynęs, tiesa?

Švarnas lėlėjo nuleidęs galvą. Šventaragiui dingtelėjo jį esant panašų į žmogų, įpuolusį į prarają ir nebepajėgiantį išsikapanoti ant kranto.

— Mūsų motina labai susirūpinusi, kur tu dingai: tu galėjai bent žinėlę duoti į Padysnį, — vėl tarė šventaragis, bet švarnas ir šįkart nieko neatsakė. Tuomet šventaragis paklausė: — Ar tu ketini visam gyvenimui užsiknisti šioje skylėje? Ar tu nemanai, kad Sugintaičiui Likimas skyrė garbingesnę dalį?

— Garbingesnę dalį būti nugalėtam ir apjuoktam nesubrendėlio pusbernio? — švarnas piktai šyp telėjo.

— Kas buvo, praėjo: niekas nebeatsimena kas kada buvo.

— Neatsimena, kol aš lindžiu, anot tavęs, šioje skylėje, bet visi atsimintų, jei aš iš jos išlįščiau. Ir kodėl jūs neduodate man ramybės? — staiga šuktelėjo švarnas atsistodamas ir pereidamas per menę. — Aš pasirinkau ką pasirinkau, ir palikite mane ramybėje!

Po tų žodžių abu broliai ilgai tylėjo. Šventaragis galavosi užgniaužti besiveržiančią rūstybę ir numanė, kad ji vis vien prasivers. Jis neišleido iš akių ir tai, kad jis savo brolio valioje: užsidedęs jis gali užmiršti brolystės ryšius, kaip jis buvo užmiršęs anuomet pratybų aikštėje, bet, kita vertus, jis nenorėjo praleisti gal vienintelės progos išdrožti jam visą tiesą akysna. Jis ėmė kalbėti kiek įmanydamas sąvaldžiau:

— Tu buvai Padysnio šalies garbingo kunigo įpėdinis, o vis dėlto gėdingai pabėgai pas mūsų priešus dėl įžeistos savimylės, pas tuos pačius priešus, su kuriais mūsų tėvas ruošėsi kariauti. Tu išsižadėjai savo tėviškės, savo tėvų ir draugų ir iš nesuvaldomo dūkinio užsidarei su ta moteriške šioje skylėje! Kas tu dabar? Pabėgėlis iš savo genties, atplyšusi žiezirba nuo Amžinosios Ugnies aukuro, nes tu, matau, jau būsi priėmęs jų tikėjimą. Tai rodo tie visi auksiniai paveikslukai, iškabinėti visuose kampuose, — šventaragis parodė kampe kabančią ikoną. — Savo jaunystę, kraują ir darbą tu atiduosi mūsų priešams. Tavo vaikai kels kardą prieš tavo gentį ir gal grumsis su tavo brolių vaikais kruviname kautynių lauke! Nusigrėždamas nuo savo genties, tu ją apiplėšei ir apiplėšei pats save! Gal tu manai, kad mūsų motina dainavo tau lopšinę ir nemigo naktimis tik tam, kad tu su priešų genties moterimi augintum vaikus, kurie gal atplūs į mūsų šaļį plėšti ir auginti tos pačios sodybos, kur tu pats gimei ir augai?...

— Gana, nutilk, jei nenori, kad kumščiu užkimščiau tau ryklę ir supūdyčiau drėgname rūsyje! — švarnas atsivėdėjęs trenkė kumščiu į skobnį, tačiau

šventaragis, tarsi visai nebūtų pastebėjęs brolio rūstybės, kalbėjo toliau pats pakeldamas balsą:

— Aš tokį kelią atkeliavau tau pasakyti, ką turėjau pasakyti, o ne tavo grasinimų klausytis! Mindaugas prašė mane kviesti tave grįžti: jam reikia tokių vyrų, kaip tu. Laukia tavęs motina ir tėvas. Lietuva keliai naujam gyvenimui, o naujam pastatui reikia gerų meistrų. Aš kuriuos Kernavėje. Jei norėtum, laikinai galėtum apsigyventi mano sodyboje. Persikels Kernavėn ir mūsų tėvai. Bet tai nesvarbu: su savo turtais ir kardininkystės išmone tu visur prasimuši. Pagalios gal ir Padysnyje galėtum apsigyventi, kaip Mindaugo vietininkas? Žodžiu, Lietuvoje tau vietos ir darbo netrūktų.

— Neaušink burnos: aš niekur iš čia nesikelsiu. Jaunystės žaizdos taip greit ir lengvai neužgyja. Aš pabėgau iš savo krašto, bet nesusidėjau su priešais ir niekad nesusidėsiu, nors jie žino mane esant gerą kardininką ir kviečia užimti aukštas karvedybos vietas. Tu suvaldyk savo liežuvį ir nedrįsk manęs mokyti, kad neišsektų mano kantrybė... Ryt anksti rytą nešdinkis iš kur atsidanginai ir nebesipainiok man po kojoms. Aš nebeoriu daugiau tavęs matyti ir atgal nebegrišiu. — švarnas išrėkė pakeltu balsu ir neatsigrėždamas išėjo iš menės.

Šventaragis, likęs vienas, ilgai sėdėjo nuleidęs galvą su liūdesiu kalvodamas, kad jo kelionė nepasisekė. Jam regėjosi, kad švarnas Sugintų šeimai ir Lietuvai bus galutinai žuves ir kad jis jį mato paskutinį kartą. Jis beveik galėjosi, kad tiek toli keliavo dėl nieko, nors, kita vertus, bent dalinai buvo patenkintas išaiškinęs švarno likimą: dabar motina žinos, kas ištiko jos vyriausią sūnų.

* * *

Požemį apšvietė maža spingselė kampe, kur palubėje kabojo paausota bizantinės Dievo Motinos ikonėlė. Buvo neišpasakyta tylu, tik kažkur pogrindyje girdėjosi žurkių ar pelių krabždėjimas.

Šventaragis mėgino pakelti dešiniąją ranką, bet per petį taip sugėlė, kad jis vėl ją bejėgiškai nuleido. Kairiąją ranką jis apčiupinėjo skaudamą vietą, bet žaizdos neužčiuopė: matyt, buožė buvo tik sutrenkusi užgijusią stumbro perdurtą petį.

— Laimė, kad neatsivėrė senoji žaizda, — jam dingtelėjo į galvą.

Jis gerai atsiminė, kas tą rytą atsitiko. Iškeliaujant iš Dubravos nei švarnas, nei jo žmona nebepasirodė. Diena buvo apniūkusi, protarpiais lynojo, ir patyžo kelias. Pajojęjus gerą gabalą nuo Dubravos, ir leidžiantis siauru, slidžiu, iš abiejų pusių tankiais krūmais apaugusiu keliuku, juos užpuolė Borisas su dvidešimčia gerai ginkluotų raitelių. Užpuolimas buvo taip gerai apgalvotas ir įvykdytas, kad jie nė nepasimatė, kaip buvo apsupti iš krūmų iššokusiu vyrų kardu ir iečių grandinė. Jie dar spėjo išsitraukti iš įmaučiu kardus, bet jis tuojau susigriebė, kad bet koks pasipriešinimas būtų tikra savižudybė. Tik Mantas ir Vygantas jojo kiek atsilikę ir išvengė apsupami. Šventaragis dar spėjo ryktelėti, kad jie grįžtų į Dubravą ir praneštų švarnui kas atsitiko. Borisas pergalingai mojuodamas kardu viršum galvos suriko:

— Nelauk pagalbos iš švarno: jis geras kneziaus Vosiliaus draugas ir išduos jam pabėgėlius!

Šventaragis nebeiškentė: jis staiga pastatė savo žirgą piestu ir užsimojo smogti Borisui per galvą, bet tą pačią akimirką pats gavo buožę smūgį į nugarą ir nustojo sąmonės...

Jo atsiminimus nutraukė bruzdesys už durų. Spynoje brūkstelėjo raktas, ir durys atsidarė girgždėdamos. Požemį nušvietė deglas. Jis apsimetė miegas, bet pro blakstienų plyšelius pamatė įeinančias dvi moteris: viena buvo jauna ir turtinai apsirengusi, kita — senyva ir vilkinti paprastu juodu apdaru. Moterys sustojo prie jo guolio ir valandėlę žiūrėjo į jį tylėdamos.

— Kaip tu manai, Akulina, ar jis jau atgavo sąmonę? — paklausė jaunesnioji pašnabždom.

Pavadintoji Akulina uždėjo jam ranką ant kaktos, paskum pasilenkusi pasiklausė alsavimo ir patylėjusi atsakė:

— Jis jau atgavo sąmonę, bet dabar miega.

Jaunesnioji prikišo deglą jam prie veido ir perbraukdama ranka per plaukus tarė:

— Ar tu matei gražesnį vyrą, Akulina?

— Visi vyrai girtuokliai ir galvažudžiai, tik kai jie prie mūsų meilinasi pasidaro angelai, — praniūrėjo Akulina.

— Kad tavo vyras mirė persigėręs, tai dar nesa-kyk, kad visi vyrai girtuokliai. Žiūrėk, dabartinis tavo dūsautojas Nikita, ar ne angelas? Man rodos, tu šian-dien vakare skraidei su juo po dangų? — nusijuokė jaunoji moteris.

— Ką gi, buvo gražus, šiltas vakaras, — atsiduso nuleisdama akis Akulina. — Sėdėjau prie namo ant suoloelio, žvalgiausi į žvaigždes ir klausiausi, kaip vyrai plėšosi smuklėje: Nikitos balsas visus perrėkė. Aš laukiau...

— Ko tu laukei?

(Bus daugiau)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEĖMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

KELETAS MINČIŲ METAMS KEIČIANTIS

Nespėjus nutilti švelniai ramintiems kalėdinės muzikos garsams, dar tebegyvenant pakilia šventine nuotaika, praeis dar viena kita diena ir artinsimės į metų pabaigą -- senųjų pabaigą, naujųjų pradžia. Nesudaro skirtumo, kur tuo metu bebūtume, -- triukšmingai džiūgaujantioje minioje, artimųjų draugų ir bičiulių aplinkumoje ar pagaliau vien tik susispietę ties savo šeimos židiniu, -- metų lūžio metu visuomet pajuntame, kad tai yra ne kasdienis akimirksnis. Nejučiomis susikaupiamie savyje, tartum aplinkuma nebeegzistuoja, ir minties lakumu perželgiame praėjusius, bandydami čia pat atspėti, ką mums atneš nežinomi ateinantieji. Stengiamės užmiršti praeitą nesėkmes ir išgyventus sunkumus. Tikimės ir kitiems visa širdimi linkime, kad naujieji metai būtų šviesesni, lengvesni, laimingesni, kad jie nepašlyktėtų sveikatos ir laimės.

Jau tokia žmogaus prigimties silpnybė, kad jis visuomet trokšta iš anksto, jeigu ne sužinoti, tai bent nujausti savo ateitį ar bent ateinančius metus. Šiandien nebedaug kas pridudame reikšmės aiškiaregių pranašavimams, dar mažiau kas tikime, kad ateitį galima atspėti burtais. Šiandien daugiau esame išitikinę, jog praeitis formuoja dabartį, o ateitis didžiąja dalimi pareina nuo to, kokios mes patys trokštame ir siekiame, išskyrus atvejus, kada patenkame į sūkurį didžiųjų įvykių, mažai tepareinančių nuo žmogaus, taigi ir mūsų valios.

Ties ta mintimi tuojau pat įsivaizduosime savo artimųjų ir savo tautos žmonių nelaimingą dalį, kurią jie išgyvena pavergtoje Lietuvoje, kur, svetimųjų spaudžiami ir visokeriausiai išnaudojami, jie tegali tik svajoti apie pasiekimą tai, kas mums, laisvėje gyvenantiems, yra pasiekama, prieinama ir naudojama, neretai net Aukščiausiam nebereikiant dėkingumo. Ar nederėtų todėl ateinančių naujųjų metų naktį visu rimtumu pagalvoti, kiek nereikšmingi yra ir praityje buvo mūsų nesutarimai, nesusikalbėjimai tarpusavy, užsispyrimai nenusileisti kitų atžvilgiu, kada savo tėvynės ir tautiečių laisvinimo pastangos reikalaute reikalavo visų geros valios laisvėje gyvenančių lietuvių vienybės, darnumo ir besąlygiško atsидėjimo? Jeigu praeitį metai buvo mūsų solidarumo išbandymas, tai ateinantieji, ko gera, gali būti ne vienu atveju lemtingi, kur mūsų išminties ir medžiaginių iškelių sutelki-

mas gali tapti nebeatidėliotina būtinybe.

Prisimindami savuosius pavergtoje Lietuvoje ir besistengdami pagal savo išgales ir prieinamus kelius jiems praskaidrinti vargo dienas, neužmiršime savės ir artimųjų, su kuriais laisvėje gyvendami susitinkame ir bendraujame. Kas kaip įmanydamas, sieksime laimės ir geresnio, nepavydėsime artimui, jeigu jam sekės geriau negu mums, trokšime, kad mūsų jaunoji karta gražiau ir geriau įsikurtų negu mes patys. Tebūnie tatau ne tik metų lūžio metu švystelėjusi trum palaikė mintis. Telydi ji mūsų žingsnius per visus ateinančius metus, kad kitą kartą panašia proga galėtume pasiguosti, jog pakako valios ir ištvermės netrukus prasidėsiančius metus be galiosio palydėti negrižtančiom amžinybėn.

Retas kuris mūsų tegyvename tik sau. Daugelis vienu ar kitu atžvilgiu esame susiję su kitais. Tiesa, nedaugelis gali prisitaikinti rašytojo J. Tumo Vaižganto žodžius, jog kitiems laimės besiekdami patys tampame laimingais. Bet daugelis turės sutikti, kad medžiaginės gėrybės, kiek gausiai jų būtų susitelkta, laimės žmogui neatneša. Daug daugiau lemia vidutinė ramybė, dvasinis pakilimas, silpnėsimas ir vargstančiam laikui pagalbos suteikimas, nelaimės išiktam pareikšta paguoda, suraminimas ir pasunkėjusios gyvenimo naštos palengvinimas. Norėję, kad ateinantieji metai ir šiuo atžvilgiu mums nedrįstų priekaištauti jų paibaigoje.

Kai du stos, visados daugiau padarys, žadino mūsų rašytojas Adomas Jakštas, skiepijo mokyklos, organizavomės ir draugėn būrėmės gyvenimui išėjė. Pasiekėm tai, jog retas kuris vienu ar kitu atžvilgiu nesame su lietuviškomis organizacijomis,

Amerikos Lietuvių Taryba, atstovaujanti visai organizuotai Amerikos lietuvių visuomenei, susirinkusi Chicagoje, Sheraton - Midway Motor Inn, 1973 m. lapkričio 17 ir 18 dienomis į savo metinį suvažiavimą, nutarė:

1) Padėkoti Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentui Richard M. Nixon, už nuolatinę JAV vyriausybės laikyseną nepripažinti Sovietų okupacijos Lietuvoje;

a) Prašyti Prezidentą Richard M. Nixon siekti, kad Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje būtų iškeltas Lietuvos pavergimo klausimas;

b) Prašyti JAV Prezidentą panaudoti visas priemones lietuvių tautai atstatyti nepriklausomybės teisių vykdymą, nutrauktą antrojo karo pradžioje Stalinui ir Hitleriui pasidalinus įtakos sferomis ir

c) Kol šis tikslas bus pasiektas, prašyti JAV Prezidentą daryti reikiamus žygius, kad pavergtoje Lietuvoje sovietinis okupantas liautųsi laužęs pagrindines žmogaus teises, trėmimais, kolonizacija, religiniais persekiojimais, varžymu laisvo judėjimo teisių ir t.t.;

2) Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas širdingai sveikina brolius ir seseris pavergtoje tėvynėje Lietuvoje, ištremtus Sibirą, koncentracijos stovyklose -- nešančius vergovės kančią

draugijomis, parapijomis ar kitos formos organizaciniais sambūriais susirišę. Tų organizacijų veiklumas stiprina mūsų kaip tautinės grupės svorį ir reikšmę išeivijoje ar antrosios tėvynės gyvenime apskritai. Naujųjų metų proga gal turėtume akimirka stabtelėti susimąstę, ar ligi šiolei buvome pakankamai ištikimi savo išpareigojimams? Gal gi laikas iš pasyviųjų narių pereiti į aktyviuosius ir tuo pačiu palengvinti darbą tų, kuriuos išsirinkome mūsų organizacijoms vadovauti, ir palikome juos vienus plaktis? O ir vadovaujantieji gal rastų reikalo ateinančiais metais mažiau šakotis, bet daugiau derintis su kitais, kaip kuplūs medžių vainikai puošia mūsų sodybas daugiau negu išdriekę vilkūgiai.

Šias padrikas metų lūžio mintis baigdami, norėtume savo skaitytojams, rėmėjams ir bendradarbiams nuoširdžiai palinkėti, kad ateinančiais jie pasiektų tai, kas jų kiekvienam mieliausia ir maloniausia. Tokiu atveju, esame daugiau negu tikri, jie nepamirš ir savo spaudos, kuriai jų pagalba ateinančiais metais bus reikalinga daugiau negu bet kada. (al)

linki ištvermės kovoje už Lietuvos laisvę. Mes su Jumis;

3) Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, išklaušęs pranešimo apie santykius su Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu, nutarė jį remti ir ateityje kaip pavergtos lietuvių tautos atstovybę;

4) JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybė ankstyvesniuose pasitarimuose su ALTos vadovybe buvo pasidalinusi darbo sritimis Amerikos Lietuvių Tarybai paliekant politinę akciją ir Amerikos lietuvių atstovavimą JAV vyriausybės ir kongreso įstaigose, kurį jau virš 30 metų sekmingai vykdė ALT. Dvigubas atstovavimas kenkia lietuviams ir Lietuvos laisvės kovai. Suvažiavimas primena reikalą kad ryšiai su JAV vyriausybės įstaigomis būtų palaikomi tik kontakte su Amerikos Lietuvių Taryba;

5. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas nutarė padėkoti senatoriui Henry M. Jackson ir kongresmanui Wilbur Mills už jų organizuojamą kongrese akciją sutrukdyti Sovietams prekybinių lengvatų suteikimą, kol nebus Sovietų Sąjungoje panaikinti laisvo susisie-kimo su vakarų pasauliu suvaržymai;

Suvažiavimas kartu prašo senatorių ir kongresmanų atkreipti dėmesį į Sovietų Sąjungos vykdomą žiaurų persekiojimą ir genocidą okupuotoje Lietuvoje ir kituose kraštuose ir daryti žygių išlaisvinti okupuotus kraštus;

6. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas žino nutildytą pavergtos lietuvių tautos balsą, pareiškia, kad Lietuvos išvadavimas, jos Nepriklausomybės atkūrimas buvo, yra ir bus pagrindinis Amerikos Lietuvių Tarybos ir visų lietuvių tikslas ir darbas; reikalauja besąlyginio okupanto pasitraukimo iš Lietuvos teritorijos;

7. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas širdingai dėkoja Amerikos lietuviams už jų nuolatinę materialinę ir moralinę paramą Tarybai ir prašo ateityje gausios finansinės ir moralinės paramos ir aukas prašo siųsti per ALTos skyrius arba tiesiogiai Amerikos Lietuvių Tarybai, 2606 West 63rd Street, Chicago, Ill., 60629;

Tarybos skyrius prašo vietovėse organizuoti platesnį aukų rinkimo vą, sudaryti rinkėjų vienetus, įjungti organizacijas, kad kiekvienas lietuvis turėtų progos aukoti laisvinimo darbams ir kad jo aukos patektų ALTos dispozicijon;

Suvažiavimas reikią gilią padėką Tarybos skyriams, taip širdingai dirbantiems Lietuvos laisvinimo reika-

lams, ir LB apylinkėms prisiderinančioms prie ALTos prašomos tautos, ir visiems kooperuojantiems su ALTos vadovybe;

8. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas dėkoja patriotinei lietuviškai spaudai, radijo programoms, bei televizijai remiančioms Amerikos Lietuvių Tarybos darbą;

9. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas nuoširdžiai dėkoja senatoriui Charles Percy ir kongresmanui Edward J. Derwinski už jų taip visada duodamą Tarybai pagalbą; o kongresmanui Robert P. Hanrahan už dalyvavimą ALTos suvažiavime ir už jo pastangas Simo Kudirkos byloje;

10. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas reikią padėką Tarybos Valdybai, Tarybos nariams už jų darbus. Speciali padėka pirmininkui dr. Kazuii Bobeliui už jo sumanų ir energingą vadovavimą;

11. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas 1973 m. lapkričio 17 ir 18 dienomis, Chicago, Illinois, sveikina garbingą latvių tautą 1973 metais lapkričio mėn. 18 dieną minint Latvijos 55 metų Nepriklausomybės sukaktį ir linki greitesnės laisvos Latvijos Nepriklausomybės. Lai dzivo Latvija!;

12. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, išklaušęs Valdybos narių ir kitų dalyvių pasisakymus ALTos skyriaus reikalais, nutarė:

a) Prašyti kadALTą sudarančių organizacijų vyriausios vadovybės įpareigotų savo organizacijų padalinius tuoj įsijungti į ALTos vietos skyrių veiklą, jei iki šiol šie padaliniai to dar nėra padarę;

b) Prašyti, kad ALTą sudarančių organizacijų padaliniai, kur dar nėra ALT skyrių, tuoj imtųsi žygių ALTos skyriams įsteigti ir jų veiklai pradėti. Tų organizacijų vyriausios vadovybės yra prašomos šiuo reikalu savo padaliniams duoti reikalingus nurodymus ir paraginimus;

c) Prašyti, kad ALTos nariai, organizacijų atstovai, daugiau dėmesio skirtų į savo vietos ALTos skyrių veiklą, o kur tokių skyrių nėra, bandyti juos įsteigti;

Suvažiavimas randa, kad kai kurios centrinės organizacijos, įsijungusios į ALTą sudarančių organizacijų tarpą, turi savo atstovus Taryboje ir Valdyboje, o su savo padaliniais nieku nepri-sideda prie vietos ALTos skyrių veiklos. Tokios organizacijos ALTe atlieka tik

dalį savo išpareigojimų: išjungimas turėtų būti pilnas -- centre ir atskirose vietovėse;

Suvažiavimas konstatuoja, kad šiuo metu naujų ALTos skyrių steigimas ir esančių skyrių veiklos stiprinimas turi būti vienas iš artimiausių ateities organizacinės veiklos rūpesčių ir į tai kreipia ALTos vadovybės dėmesį.

Pati kova už Lietuvos laisvę reikalauja visų jėgų suderinimo ir sujungimo

Rytų Vokietijos šnipai...

(Atkelta iš 1 psl.)

dio įrengimai buvę meniškai suslėpti senoviškoje, muziejinės vertės spintoje. Šis siųstuvai taip pat buvę pritaikytas vežtis automobiliu ir iš jo siųsti raportus iš bet kurios vietos; energiją siuntimui tiekusi auto baterija. Pranešimai iš auto, iš įvairių vietovių, naudojami tam, kad radijo pelengavimo - susekimo tarnyba negalėtų nustatyti iš kur toki pranešimai yra siunčiami.

3. Įvairūs šifrai, kurie keičiami kaip krizės ar karo metu taip pat pateko į policijos rankas.

4. Du tranzistoriniai labai išbulintai priimtuvai žinioms ir instrukcijoms iš DDR priimti bei

5. Puikūs fotografavimo aparatai bei mikroskopai.

Šveicarų pareigūnai pareiškė, kad federalinės valdžios ambasadorius Muller įtekė R. Vokietijos atstovui Ullrichui griežto protesto notą.

FORGE HELP EXPERIENCED HAMMERMEN

Day and night shift available.
Interviewing Dec. 26-27-28
UPSON-WALTON CO.
12500 Elmwood Ave.
Cleveland, Ohio 44111
Equal Opportunity Employer M/F
(98-2)

INDUSTRIAL EQUIPMENT

MACHINE REPAIR AND REBUILDERS

STEADY EMPLOYMENT

EXPERIENCED ONLY
NEED APPLY

MICHIGAN BUFF CO.

6395 PRODUCT DR.
STERLING HTS.
Mich.
939-3910

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

REPUBLIC STEEL CORPORATION

REPUBLIC STEEL HAS OPENINGS IN THE FOLLOWING SKILLS:

BOILER OPERATOR (H.P.)

STATIONARY STEAM ENGINEERS

JOURNEYMAN BLACKSMITH

JOURNEYMAN MACHINIST

JOURNEYMAN ELECTRICIAN

APPLY -

2633 - 8th Street NE. Canton, Ohio
8:00 AM to 4:00 PM.

An Equal Opportunity Employer M/F

MIELIEMS DRAUGAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

IR

VISUOTINOS LAIMĖS 1974 METUOSE

LINKI JADVYGA ir ADOLFAS ŠIMKEVIČIAI

SAVININKAI

AL SIMKUS CONSTRUCTION CO.

3457 W. 63rd PLACE, CHICAGO, ILL. 60629

TELEFONAS 436-1351

ČESLOVAS GEDGAUDAS IR LIETUVIŲ KALBA II

Č. GEDGAUDO ATLIETUVINIMAI (2)

JURATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

Perskaičiusi Č. Gedgaudo knygą patiekiamą vyčių gudų laikais Ispaniją valdžiusių karalių sąrašą — susiraukiau. Tų karalių vardai, mano skoniui, yra per daug sumoderninti ir aš pasigedau to istorinio spalvingumo kurį man pačiai teko užtikti lyginant kiekvieno vardo variantus įvairiuose senosios Ispanijos raštuose.

Pavyzdžiui Č. Gedgaudo sausiai atžymėtas 'Sisebutas' anuomet buvo rašomas su O galūne, t.y. su galūne, kurią dažnai užtikiname prūsų varduose. Visa eilė prūsų nekartos giminės žodžių liudija šios galūnės labai didelę senovę. Iš kitos pusės, šios galūnės buvimas vyčių gudų kalboje padeda susekti baltišką senslavių O galūnės kilmę. Štai ir supykau ant Gedgaudo, kad jis, sumoderninęs Sisebuto vardo senovišką galūnę, atsisakė be galo vertingų ir įdomių išvadų.

Panašiai Č. Gedgaudo knygos psl. 306 minimas karaliaus 'sūnaus' senoviškas įrašymas 'sonnica' yra ne 'sūnikis', o žymiai senesnę vyriškos giminės A galūnę išlaikęs 'sūnika' (kaip Skirka Kudirka), nuostabiai atsiuodas jotvingių žilos senovės tarne. To negana. Originalė rašoma dviguba NN, leidžia mums atpažinti nosinį dvibalsį UN (sun-ika), iš kurio dabartinė mūsų kalbotyra teisingai kildina kai kurias mūsų ilgąsias ū. Dar senesnį to paties žodžio pavyzdį yra suradęs ispanų kalbininkas Menendez Pidal: 'sunnarius'. Vėl regime anuomet dar vartotą nosinį mūsų ilgąsios ū dvibalsį, ir galime sustoti ties tolimos senovės 'arius' priesaga, kurios A garsas mus nukelia į hititų kalbas ir kurios minkšta IUS galūnė švariai aplenkia lotynų kietą 'orus' variantą ir dar švariau sutampa su mūsų šios galūnės 'orius' tarimu (pav. stiklorius).

Senovės rašyba kartais yra žymiai tikslesnė negu mes esame linkę manyti.

Ypač viduramžių Ispanijos dokumentai, kuriuos surašė žmonės neabejotinai patys kalbėję įvairiomis baltų tarmėmis, yra pilni nuostabiai tiksliai fonetiniai perduotų lietuviškų žodžių. Pav. labai įdomu yra stebėti, kaip senieji manuskriptai grumiasi su mūsų ilgąsios ir trumpąsios 'i' skirtumais ir gana vieningai stengiasi trumpąją i atvaizduoti lot. E. raide. Arba vėl, lot. raidynė nesamo garso š kryžiaus keliai yra verti ištisos studijos: Menendez Pidal, paėmęs pavyzdžiu pavardės 'Simonis' rašybą senoje Ispanijoje, priskaito net devynis skirtingus būdus lotynų raidėmis nesamam garui š pavaizduoti...

Pirenėjų apylinkėse įsitaisę sembai šiuos lotyniškų raidžių nedateklus papildydavo dar originaliau. Užrašę žodį lotyniškais raidėmis, jie prie jo pridėdavo mūsų kėmis rūnomis galūnę. Matyt jau tuomet jų žemaitiškai skambanti galūnė su nosiniais N garsais ar su už-

dara, gal jau dalinai aplenkiamą balse, visiškai neatitiko lotyniškoms raidėms, ir sudarė nemalonų rašybos keblumą. Ši sembiškų galūnių rašyba rūnomis irodo du dalykus: 1) mūsų rūnos neatitiko garsas į garsą lotyniškąs raides ir jas šiandien versti mūsų kėmis raidėmis yra netikslu. 2) senovės įrašai yra svarbūs ir kartais labai tikslūs mūsų senosios kalbos liudytojai. Juos sumoderninę, mes netenkame daugybės svarbių įrodymų, liečiančių mūsų kalbos istoriją.

Kaip tiksliai šių visų plonybių, šios garsinės žilos senovės muzikos aš pasigedau Č. Gedgaudo knygos 'atlietuvimuose'. Pykdamas, purkštadama skaičiau kiekvieną 'atlietuvintą' vardą ir pavadinimą.

Pati gi pasiryžau niekad, o niekad savo raštuose nevartoti sumodernintų žodžių, ir nutariau visur patiekti tiksliai pirmąją kiekvieno žodžio rašybą. Pasiryžau, pabandžiau ir... tiksliai tuomet supratau kaip tikruose reikalai vystosi. Tačiau apie tai papasakosiu sekančiame straipsnyje. Čia tiksliai atžymėsiu vieną lietuvišką patarlę: nespjauk į šulinį, nes pats to vandens atsigersi.



El Pericon

Argentinos tautinių šokių žinovas Lazaro Fleury nurodo kad 'pericon' (parikonės) vardu yra vadinami įvairūs figūriniai šokiai, kuriems yra reikalingas šokių vadovas (parikonis). Čia vaizduojamas Uruguajaus gauderų šokis turėjęs maždaug 40 figūrų.

Baltiškų gaudų kalbos ir kultūros liekanos yra dalinai išlikusios Pietų Amerikos gaudų tarpe; paklė iš rytų Europos stepių gaudai (žirgų ir galvijų gaudytojai) vėliau įsitaisė Ispanijoje, o iš ten perkėlė savo gyvenimo būdą į P. Amerikos stepes. Nežinomos kilmės gaudų kalba yra nusagstyta baltiškais žodžiais. Pats pavadinimas 'gaucho' (gaucys) ar 'gauderio' (gauderys) yra nepakitę mūsų žodžiais, išlaikę senovės baltų O galūnę.



A.A. V. Sidzikausko laidotuvės Flushing kapinėse New Yorke. Lino Vytuvio nuotr.

VACLOVĄ SIDZIKAUSKĄ ATSIŠVEIKINANT

Š.m. gruodžio 1 dieną lietuvių išeivija neteko ne eilinio kovotojo už Lietuvos laisvę — Vaclovo Sidzikausko, kurio atsisveikinti į New Yorko didmiesčio pačioje širdyje esančią didžiulę koplyčią susirinko ne vien lietuviai, bet ir svetimų valstybių atstovai.

Praeidami paskutinį kartą žvelgia į veidą žmogaus, kurio ilgąs gyvenimo siūlas taip staiga nutrūko nuėjus jam į ligoninę tik pasitikrinti sveikatos. Gyvenimas žmogaus, kurio asmuo taip tampriai buvo surištas su lietuvių tauta jai vos prisikėlus ir nepriklausomą gyvenimą, vėliau atstovaujant, jos reikalus ginant tarptautine prasme, Lietuvos laisvei vėl žlugus dirbant pogrindžio veikloje, už ką teko jam būti kalintam Auschwitzo koncentracijos stovykloje ir, pagaliau čia išeivijoje, kur jo visos mintys, pastangos ir darbai buvo koncentrujami tik apie lietuvių tautos išlaisvinimą, nes jis visuomet stovėjo tos veiklos priekakyje.

Išeivijoje V. Sidzikauskas buvo Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininkas.

Gruodžio 3 dieną, 6 val. vakaro, kai New Yorko miestas mirgėjo įvairiaspalvėmis šviesomis, kai žmonių pilnos gatvės vaikščiojo linksmi nusiteikę artėjančių Kalėdų nuotaikom, to gyvybe verdančio gyvenimo centre i-

vienas duris ėjo žmonės liudiesio šydu apgaubtais veidais, pasakyti paskutinį su diev asmeniui, kurio niekad nebematys lietuvių politinių diskusijų konferencijose, kultūrinių švenčių salėse visuomet besisypsančio, judraus, kiekvienam draugiškai nusiteikusio diplomato, visuomenininko. Užmigo palikdamas žmoną Birutę, brolių ir kitus gimines, bendradarbius, draugus ir savo priešus, nebaigęs ilgų metų kovos už Lietuvos laisvę.

O dar taip neseniai jis visuomenei kalbėjo: 'Maskoliai sutrypė Lietuvos nepriklausomybę, bet nužudyti jos neįstengė. Ji tebėra gyva lietuvių širdyse ir mintyse. Faktas, kad tarp abiejų pasaulinių karų Lietuva buvo nepriklausoma, yra neįkainojamos reikšmės politinis, teisinis ir psichologinis veiksnys mūsų pastangoje išsilaisvinti iš rusų nevalios.

Dabarties sąlygose tas darbas gali būti tik laisvųjų lietuvių, jų organizacijų, jų valstybinių institucijų atliekamas ir ne tik jų vienu, bet visų lietuvių reikalas. Lietuva turi būti ir bus nepriklausoma ir laisva' — kalbėjo V. Sidzikauskas, visai dar nenujaušdamas, kad šią kovą tęsti paliks mums, gyviesiems.

Atsisveikinimo valandoje maldą sukalbėjo ir tarė atsisveikinimo žodį prel. J. Balckūnas, Lietuvos Generalinis

Konsulas A. Simutis, Vliko pirm. dr. K. J. Valiūnas, V. Abraitis, Amerikos Lietuvių Tarybos vardu, dr. B. Nemickas Lietuvos Laisvės Komiteto vardu, Regina Žymantaitė PMT vardu, V. Banelis Ūkininkų partijos vardu, Karbonski, Pavergtųjų Tautų Seimo vardu ir kiti.

Sekančią dieną eilė giminių ir artimųjų velionį negrižtamai išlydėjo į Maspetho lietuvių parapijos bažnyčią ir kapines amžinam poilsiui. (eč)

WANTED EXPERIENCED
FOUNDRY HELP
MAINTENANCE ELECTRICIAN
Must have electrical knowledge of machine circuitry & wiring in order to apply.
Also
CORE MAKERS
MOLDERS
STAND & AIR GRINDERS
Steady work & fringe benefits.
APPLY
THE WESTERN FDRY. CO.
310 E. 8TH ST.
HOLLAND, MICH. 49423
(96-4)

MACHINISTS
HORIZONTAL BORING MILL
TURRET LATHE
ENGINE LATHE
RADIAL DRILL
Experienced only. 1st or 2nd shift.
Full or part time.
ATLAS CAR & MFG.
1140 Ivanhoe Rd.
Cleveland, Ohio
216-451-7033
(96-4)

WANTED AT ONCE
Wood Moulder and Double
Surfacer Planer Operators
Must be able to set up equipment.
Willing to relocate Eastern Carolina a must.
SEND RESUME TO
MONTROSE HANGER CO.
P. O. BOX 940
WILSON, N. C. 27893
919-237-8038
Equal Opportunity Employer M/F
(98-2)

Petronėlė Orintaite

Gaudvytis

DIRVOS PREMIJUOTA NOVELĖ

(4)

Kurgi ne, ir merginos gaisino Gaudvytį nemažai. Pėdom sekė ir akim smaigstė, viliūgėm šypsenom masino: pakalbink, pavėžink, pašokdink, veskis teatran, čiuožyklon... Jisai, be abejo, nesyrė šalin tų pagundų — šmaikstėsi apie grakščiuoles, kaip apynio vijoklis.

— Kad nors dorą marčią man paršokdintų, — padūšaudavo motutė. — Kad nors saviškę jo širdis pamelytų, ne kokio svetimo raugo ar spalvos...

— Tave jau jis nepaisys, — numoja tėvas ir paniursta, dantį griekšuliu sukąsdamas.

— Šegi, pamenu, kaip anuomet, vos Amerikoje padus apsilome — šetiku Algio vestuvės... Žinai, stovykloje gretimai gyvenom, vaikas po mūsų akių išaugo, dailiu bernu išėjo... Kai vėliau motiną sutikau, tuoj klausiu: ar glotni, ar ne skersa martelė, ne susipykstate? Tai šetikiene, vargšė žmona, net susigraudino... Girdi, kad tai, duok Dieve, galėčiau su ja susipykti! Tikra laimė būtų bent išsibarti. Dabar gi — nieko. Pasiziūriava į vieną kitą, nusišypsavo. Alau, alau, havar jų — ir viskas. Lyg ne žmogus, kai nusišėneki...

Gintylinė sumirkčioja, kažką įsimasto.

— Na, dabar mes jau ir angliškai, dėkui Dievui, šiaip taip sugraibom, nenupirkty. Bet namuose, šeimoje, kokia čia meilė ar jaukumas, jei reikia svetimus žodžius laužyti? Be savos kalbos — ar tai saviškis, ar taip glaudžiai širdim sutapsi? Nemeili pašneka, jei tau žodis, kaip gumbas, po liežuviu sukliūva...

Pirmą semestrą Gaudvydis lyg per stebuklą išvežė užskaitas. Bet antrąjį pradėjęs buvo dar šiočiau užgultas šimtais reikalų. Nors imk ir persiplėšk pusiau!

Lyg tyčiomis pasitaikė labai šaunus krepšinio vadovas. Išklė "žvainio" komandą ligi tokio meistriškumo, kad vyrukai kuliavirščiu susmigo į sportą. Net nakties sapne pašokdavo nuo pagalvio šaukdami: ei! paduok! šen! yra!...

Ilgakojis Gaudvytis į sportus lėkė, kaip patrakęs. O apie tokius vikruolius ir mergės laigėsi, kibo, nelyginant bitės į saldymedį. Niekaip neatsimuši tų gražuolių: rausvalūpės, mėlynakės, laibablauzdės — apspinta, kaip mašalai korį. O dailutės, kaip saldainiai, tik, deja, pritrūkstai laiko su joms po pramogas šlaistinėti.

Na, nuo miego jaunas kad valandą kitą nuvagi, tai tik juokas. Tačiau tas duonpelnio darbas įkyrus: kasdien aštuonias atpilk be pasigailėjimo... Nė sportiška šypseną neatsipirksi. Todėl labiausiai nukentėdavo ne kas kitas, kaip — tos vakarinės paskaitos universitete. Nors degė uoliausi pasiryžimai kuo apščiau žinių į apytušę smegeninę prisikimšti, nors pridurdavo juodos kavos kaušelių budrumui paakstinti — vis viena snaudulys blakstienas veria, nors ką daryk, jei keletas linksmų naktų paeiliui negana išsiknarkta...

Ir, deja, šis semestrėlis užsiraukė nebe taip laimingai...

Gaudvytis ūsotą lūpą dantimi prignybo, paausį pasikasė, plekštelėjo sau kaktos aštrų sprigtą: ē, berneli žiopleli, mulkis mulkelis neraliuotas! Neapskaičiavai savo logaritmų — pusę metų grynais prasišoši! Mea maxima culpa, kaip kunigai grūmoja sakykloje. Klaupkis dabar ant kilimo ir — žadėk daugiau kvailių nuodėmių nepakartoti! Šventa pamoka tavo kopūsto galvelei plaukuotai...

Tačiau kai tėvai prispeitė mandagiam pasiaiškinimui (maždaug tokiu stilium: apsimastyk, sūnau, tvarkykis, įkauk proto, nebe mažas esi, kariuomenę atbuves ir t.t.), tai prašvilpo semestro studentas vėl eše-

riu pasišiaušė. Ir stuktėlėjo savigarbą: nelieskite, tai mano žaizda, ne jūsų! Ir pasispyrė vėl prieš tėvus vaidinti tokį nenaudėlį, kuris nė kipšo nepaiso!...

— Baisus čia daiktas! Dar man šimtas su kaupu tokių pusmečių prieš akis! Bus laiko kaip vandens, į valias tų mokslų prisizvejosi, kol pakaušis mėnuliui nusišers...

— Bet šitaip veltui pražaisti — ar tau negaila? — niūriai kresnojo galvą Gintyla.

— Anei kiek! — užsigrūdinusio priešgynos balsu atskirto studentas, aiškiai meluodamas. Ir jis skubom rinko žodžius savo kiauram ginčui paremti — tyčiomis, kad po jo būtų viršus, kad neatrodytų, jog jam dabar privalu viešai krutininę muštis ir po tėvo puspažiu parklupti. Svarbu išlaikyti savigarbą ir savarankumo stovį! Kaip gerai, kad pats duoną užsidirbu — vien patsai sau už nuodėmes atsakau...

— Žinokite, šis pusmetis — ar tik ne pats naudingiausias man buvo iš viso gyvenimo! — ir jis kruopščiai rankioja iš sąmonės užkampių argumentus tėvui nugincyti.

— Bet universiteto mokslas, vaike, argi dar nesupranti?

— Visokių mokslų yra, — užkerta jauniklis drąsiai ir ima toliau filosofuoti: — ne vien tie, kur knygose įbalzamuoti ir popieriniais diplomais samstomi. Žiūrėkite, mūsų "žvainys" laimėjo dvi rungtynes! Su žymiom amerikiečių komandom. To malonumo ir garbės — už Fordo milijonus nenupirksi! O vėl šokių ratelis... Tarptautiniame festivalyje nusinėšė net antrą vietą — keturiolikos tautybių eilėje, supranate, ką tai reiškia? Vien vengrai mus praviršijo, o visi kiti, tuzinas tautų mums, lietuviams, už nugaros paliko... Tad sakykite, ar nebuvo verta pusės metų darbo paaukoti?

— Bent į tuos posėdžius, su ginčais ligi pusiau-nakčio, į tas pramogas ligi paryčių — būtum galėjęs kiekiau prisiveržti. Ir semestras nebūtų tuščiai prašoktas...

(Bus daugiau)



KŪRYBA IR MOKSLAS



MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO ŠIMTMETĮ MININT

1973 metų Padėkos dienos savaitė (lapkričio 21-25 d.d.) lietuviškojo Chicagoje patenkinta išskirtinu įvykiu – mokslo ir kūrybos simpoziumo pravedimu arba, trumpiau tariant, lietuvių mokslininkų suvažiavimu. Sveikindamas mokslininkus ir visus suvažiavimo posėdžio dalyvius inž. Jonas Jurkū-

MEČYS VALIUKĖNAS

nas taip apibūdino simpoziumo siekius: 'Susirinko mokslininkai supažindinti platesnę lietuvių visuomenę su jų atliktais darbais ir pasiektais laimėjimais, pasvartyti ir nuspręsti savo organizacinius reikalus, pa-

bendrauti vienas su kitu ir igauti daugiau pasiryžimo siekti moksle ir kūryboje lidesnių laimėjimų, neatitrūstant nuo savojo lietuviškojo gimto kamieno'...

Simpoziumo programa rodė ir prof. dr. Vytautas Vardys, simpoziumo programos pirmininkas ir koordinatorius, apibendrinamas pareiškė: ... simpoziumo programoje pranešimus daro 108 mokslininkai, jų tarpe 40 universitetų ir kolegijų profesorių, 28 mokslininkai, darą tyrinėjimus universitetų institutuose, laboratorijose, plius kitų institucijų mokslo žmonės. visa programa buvo išskirta į tris grupes: a. griežtųjų mokslų, technologijos ir architektūros (pirmininkas inž. dr. Stepas Matas), b. humanitarinių ir socialinių mokslų (pirmininkas dr. Rimvydas Šilbajoris), c. medicinos mokslų (pirmininkas dr. Jonas Valaitis). Paskaitos buvo skaitomos Jaunimo Centro auditorijose. Pažymėtina: gausiai jose dalyvavo chigaiškiečiai lietuviai. Paryškinant dalyvių gausą, tartina kad kiekvienos paskaitos auditoriją sudarė nuo gero pusšimčio iki dviejų šimtų ir daugiau dalyvių. Daugiausia dalyvių sutraukė literatūros, humanitarinių mokslų paskaitos, bet netrūko besidominčių kompiuteriais, technologija, teologija, medicina ... gamtos apsauga, biologija, urbanistika ir kt. mokslais.

Didelę padėką pelnėsi simpoziumo organizacinė techninė komisija, rūpestingai sudariusi ir išleidusi simpoziumo programą atskira knyga (127 psl.). Joje tilpo simpoziumo organizacijų rengimo komisijų asmeninė sudėtis, simpoziumo darbų posėdžių laikas ir tvarka, o taip pat programos dalyvių (paskaitininkų) trumpos biografinės žinios. Leidinį redagavo inž. J. Rimkevičius, leidinio leidėjas – mecenatas Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicago skyrius (pirm. arch. A. Kerelis). Dar ryškiau simpoziumo dalyvių vedžiojo į auditorijas tos pačios komisijos pasitangomis paruošta, inž. V. Vintaro redaguota, simpoziumo paskaitų santraukų knyga (65 psl.). Šio leidinio mecenatas – Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicago skyriaus Pagalbinis Moterų Vietas (pirm. V. Lapienė).

Simpoziumo programos organizatoriai, yra išskyrę paskaitų grupėms skaitytųjų paskaitų redaktorių, kurių uždavinys yra sutelkti visą medžiagą ir ją paruošti išleisti atskirais leidiniais. Belieka tik palinkėti visiems ištekti ryžto ir pa-

sišventimo, kad tokie leidiniai artimiausiu metu išvystų dienos šviesą ir tuo pačiu įamžintų šio meto mūsų iškilesnių mokslo žmonių pastangas bei jų vietą mokslo pakopose.

Be paskaitų ir diskusijų auditorijose, simpoziumo programos dalyviai ir visuomenė skaitlingai dalyvavo tomis pat dienomis simpoziumo organizacinės komisijos surengtuose kituose kultūrinuose renginiuose. Taip lapkričio 23 d. vakare Maria HS salėje įvyko prof. V. Jakubėno kūrinių koncertas, sutraukęs pilnutėlę salę publikos. Koncerto programą išpildė jungtinis choras, vad. J. Lampsačio, Ziono liet. ev. liut. parapijos choras; solistai: D

Be paskaitų ir diskusijų auditorijose, simpoziumo programos dalyviai ir visuomenė skaitlingai dalyvavo tomis pat dienomis simpoziumo organizacinės komisijos surengtuose kituose kultūrinuose renginiuose. Taip lapkričio 23 d. vakare Maria HS salėje įvyko prof. V. Jakubėno kūrinių koncertas, sutraukęs pilnutėlę salę publikos. Koncerto programą išpildė jungtinis choras, vad. J. Lampsačio, Ziono liet. ev. liut. parapijos choras, solistai: D. Stankaitytė, R. Mastienė, S. Baras ir J. Vaznelis. Palyda – veik pilno sąstato simfoninis orkestras. Koncerto dirigentas – muzikas A. Vasaitis. Koncerto rengimo vyriausiasis vadovas J. Paštukas, simpoziumo org. techn. komisijos narys.

Lapkričio 24 d. vakare simpoziumo dalyviai ir visuomenė turėjo malonų vakarą puošniuose The Sabre Room patalpose, bankete. Bendrinė programa buvo, palyginti, trumpa. Atidarymo kalboje prof. dr. V. Vardys reikė pasitenkinimą, praėjusio simpoziumo organizacija ir jo mokslinių lygių. Esą jis prilygęs vokiečių, amerikiečių ar kitų tautų universitetų rengiamiems mokslo simpoziumams. Dėkojo LB ir rengėjams – organizacijoms, o išskirtinai patiems rengimo (programos ir organizacinės komisijų) nariams. Inž. J. Jurkūnui, org. techninės komisijos pirmininkui ir tolesniam banketo šeimininkui, įteikiamas adresas pasirašytas visų programos dalyvių (paskaitininkų). Inž. B. Nainys, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Pirmininkas, savo kalboje nukilo į pirmojo simpoziumo organizavimo metą ir linkėjo, kad būsimasis mokslo ir kūrybos simpoziumas būtų dar sekmingesnis už buvusiuosius.

Bankete susidarė progos, nors ir mažesniose rateliuose, tarpusavyje pabendrauti, pasikeisti mintimis, arčiau susipažinti. Ir tas bu-

J. KAJECKO, LIETUVOS ATSTOVO, SVEIKINIMAS JAV LIETUVIAMS ŠVENČIŲ PROGA

Giliai nuoširdžiai sveikinu visus geros valios lietuviams Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1974 Metų progą.

Reikšdamas visiems gilią padėką už kilnią veiklą bei aukas Lietuvos bylai, kartu labai nuoširdžiai visiems dėkoju už man pareikštus sveikinimus bei linkėjimus šv. Kalėdų ir Naujųjų 1974 Metų progą. Linkiu visiems malonių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų 1974 Metų bei sėkmės tiek asmeniniame gyvenime, tiek veikloje Lietuvos labui.

J. Kajeckas,
Lietuvos atstovas

Elena ir Antanas Rasytiniai

ir

Irutė ir Lilė Vizgirdaitės,

gyv. Detroite, Mich. sveikina savo

draugus, bei pažįstamus

Šv. Kalėdų ir N. Metų progą.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

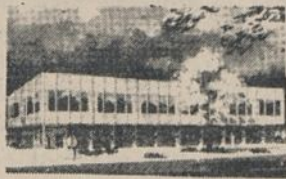
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601



TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADETOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO,
NĖS NUOSIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.



WE PAY HIGHEST RATES:

7¼% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)

7% — 4 yr. Certificates (Min. \$5,000)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA



MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2106-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

FILATELIJOS KAMPELIS

(11)

ANTANAS BERNOTAS

IZRAELIS išleido 3 pašto ženklų seriją su bibliinių laikų pranašais: Izajum, Jeremijum ir Ezekielium. Čia dedame Jeremiją.



Jeremijas (hebraiškai Jirmehahū), gimęs apie 650 m. prieš Kristų netoli Jeruzalės, buvo vienas didžiųjų Izraelio pranašų. Kaip Senajame Įstatyme sakoma, Jeremijas, jausdamas Dievo šaukimą, pradėjo savo tautiečiams skelbti pranašystes. Kai Babilonijos karalius Nabuchodonozoras okupavo Palestiną ir apgulė Jeruzalę, Jeremijas savo tautiečius ragino derėtis su babiloniečiais, bet jokių būdų ne su egiptiečiais. Už tai jis buvo įmestas į kalėjimą. Kai 587 m. Jeruzalė buvo paimta ir sudeginta (pašto ženklas viršuje tai simboliškai parodyta), dauguma žydų buvo išvaryti į Babilonijos nelaisvę. Pranašas Jeremijas pasiliko tėvynėje, bet netrukus po to savo tautiečių buvo išgabentas į Egiptą, kur mokė žydus ir toliau skelbė pranašystes. Sakoma, kad jis buvo savo paties tautiečių užmuštas Egipte prie Tafni. Šventame Rašte yra trys Jeremijo knygos.

KANADA išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Lapkričio 7 d. — 4 kalėdinius pašto ženklus: 6 c. — stilizuota koja su pačiužiu, 8 c. — pakabintas balandis ant egliš šakelės, 10 c. — Kalėdų senelis sus dovanų maišu ir 15 c. — piemu su avinėliu ir Kalėdų žvaigždė.



2. Lapkričio 28 d. — du naujus 8 c. pašto ženklus su algonkian indėnais: vyras ir moteris tautiniais rūbais ir indėnų motyvais stilizuotas paukštis. Pašto ženklai lape sudėti porėlėmis.

KOMORO salynas (Archipel des Comores) išleido pašto ženklų su to krašto vaizdais. Čia dedame 20 frankų oro pašto ženklą, kuriame parodytas Anjouan salos pusiasalis Cap de Sima su senoviniu fortu.



Komoro salynas randasi rytus nuo Afrikos, pusiaukelį tarp šiaurinio Madagaskaro salos galo. Salynas susideda iš Mayotte, Anjouan, Grande Comoro ir Moheli salų ir didelio skaičiaus koraliinių salelių, bendro 838 kv. mylių ploto. Salos kalnuotos, vulkaninės kilmės, o Grande Comoro saloj ir dabar tebeveikia Kartolos ugniakalnis. Šiaip salos derlingos ir gyventojai verčiasi žemės ūkiu, gyvulių auginimu ir žvejyba. Gyventojai, kurių salose yra apie 207.000, yra malgašų, negrų ir arabų mišinys, muzulmonų tikybos. Yra šiek tiek baltųjų, daugiausia prancūzų kilmės, nes salos laikomos Prancūzijos užjūrio teritorija (anksčiau buvo kolonija). Senovėje salos buvo valdomos vietinių sultonų, bet jau pradedant nuo 1843 m. čia išgalėjo prancūzai. Pradžioje salos buvo valdomos kaip atskiri vienetai, bet nuo 1914 m. administraciniais sumetimais buvo prijungtos prie Madagaskaro, o 1946 m. paskelbtos kaip užjūrio teritorija. Salyno sostinė yra Moroni miestelis Grande Comoro saloje. Maždaug nuo 1892 m. kiekviena sala turėjo pašto ženklus savo vardu, o dabartiniu vardu nuo 1950 m.

VATIKANAS išleido 4 pašto ženklų seriją paminė-

laiškai Dirvai

Dar apie laiškus redakcijoms

Teko pastebėti, kad pasakutiniu laikų mūsų spauda atkreipė dėmesį į savo skaitytojų laiškus rašymą redakcijoms. Dirva 1973.12.14 d. net vedamuoju iškelia reikšmę ir skatina rašyti laiškus JAV spaudai supažindinant svetimuosius su Lietuvos padėtimi.

Tai labai aktuali ir naudinga mintis, kurią ne vienas mūsų tautietis savo privačia iniciatyva daugiau ar mažiau kartais atlieka, nes tai yra pigiausias ir prieinamiausias informacijos teikimo svetimiesiems būdas.

Laiškų skyrius mėgsta ir lietuvių spaudos skaitytojai, o leidėjai taip pat yra patenkinti laiškais, iš kurių jie sužino savo skaitytojų nuomones, o išgirsti, manau, pravartu ne vien komplimentus, bet ir įvairius kartais ir neigiamus atsiliepimus, kurių joks idėjinis darbas neišvengia.

Kalbant apie skaitytojų laiškus, pravartu paminėti 1973 m. gruodžio 1 d. Drauge tilpusį K. Brž. laišką, kur nurodo spaudai ir jos bendradarbiams, 'kokių reportažų reikia', pageidaujamas, kad aprašant įvykius būtų daugiau tiesos ir šviesos. Tarp kitko jis rašo: 'Skaitydamas lapkričio 15 d. apie Balfą seimą sužinau tikrai korrespondento ipūdžius, bet seimo vaizdo negalima susidaryti. Būtų tiksliau, kad



ti Prahos dioclezijos 1000 metų įsteigimo sukaktį. Ženkluose parodyti: dioclezijos herbas, šv. Vito bažnyčia, šv. Adalbertas ir šv. Vaclovas. Pastarąjį čia dedame.

Šv. Vaclovas, lotyniškai Venceslaus, vokiškai Wenzel (907 - 929) buvo kunigaikščio Vratislavo ir Drahomiros sūnus. Tėvui 921 m. žuvus kare su vengrais, sostą laikinai perėmė jo motina Drahomira, bet netrukus ir jis pats. Vaclovas, kaip jaunas valdovas, daugiausia rūpinosi krikščionybės įvedimu savo pavaldinių tarpe. Kvietėsi vokiečių dvasininkus iš gretimų Regensburgo provincijos, Prahoje pastatė pirmąją Čekijos bažnyčią šv. Vito garbei. Tačiau kartu su krikščionybės skleidimu, į Čekiją traukė ir kūrėsi vokiečiai kolonistai, kas labai nepatiko kaimiečiams čekų didikams. Jie susimokė ir Vaclovą nužudė Stara Boleslav pilyje. Netrukus po mirties apie Vaclovą pasklido įvairios legendos ir jis pradėtas garbinti kaip šventasis. Jo šventė yra rugsėjo 28 d. Šv. Vaclovas yra laikomas Čekijos patronu.

SIMPOZIUMAS

(Atkelta iš 5 psl.) priklauso ir gausiems jų bendradarbiams, talkininkams. Bet, turbūt, ir genijai nepajęgtų surengti panašaus renginio, jei visuomenė būtų tokiai akcijai abejinga. Šiuo atveju belieka tik didžiulis lietuviškos širdies šiam reikalui atvirumu ir josios parama.

reportažai, parašyti bendrybėmis, nepagrįsti faktais nebūtų spausdinami. Kad būtų parašyta ne tik kas, bet ir ką kalbėjo, ką konkrečiai pasakė, kaip buvo daromi nutarimai, rinkimai ir t.t.'.

Aš pilnai pritariu K. Brž. nuomonei ir esu nustebintas kitu panašiu apie Balfą aprašymu, tai 1973 m. gruodžio 7 dienos Dirvoje, kur sakoma, jog Balfą centro valdyba veda kartoteką paramos reikalingų lietuvių, gaunančių siuntinius iš JAV lietuvių tiesioginiai ar per Balfą.

Esu senyvas nuolatinis Balfą darbuotojas ir žinau, kad nuo pat Balfą įsteigimo visų centro valdybų buvo tvarkingai ir aiškiai vedama šelpiamųjų kartoteka. Iš to pranešimo atrodo, kad tik dabar tokia kartoteka pradėta vesti. Kur gi dingio

DĖL KREPŠINIO RINKINĖS PRALAIMĖJIMU EUROPOJE

Savo laiku apie tas rungtynes plačiai rašė korespondentai, kelionėje lydėję komandą. Gastrolėms pasibaičius, kaip ir kiti laikraščiai, Dirva pareiškė savo nuomonę pasiremama korespondentų pateiktais daviniais.

Dabar Dirva gavo iš krepšinio komandos vadovo Vyt. Grybausko 'atvirą laišką' (9 psl. kopiją), kurį prašo paskelbti Dirvoje, nors pats prisipažįsta, kad jo išsireiškimai laiške 'nėra labai mandagūs'.

Tas 'nemandagus laiškas' neiškelia jokių naujovių, redakcijai nežinomų davinio, o tik netiesiogiai patvirtina, kad aptariamasis Dirvos straipsnis buvo teisingas, blaviai įvertinęs padėtį, galutines išvadas suderinęs su mūsų visuomenės interesais. Į rungtynėms neparngtos komandos siuntimą Vyt. Grybauskas žiūri siaurai. Jam išvyka yra dėl išvykos! Toks užpas atsiliepė laiško tono nekorėktiškume, priekabiaujant prie iš bendro konteksto išgriebtų žodžių, sportininkiško santūrumo praradimu.

Dirvai pareiškia atviro ir nemandagaus laiško autorui, kad ji 'neatskaitė pamokslų', ne 'niekino' komandos ir gastrolių, bet pareiškė savo nuomonę ir nerado įvykiui pateisinimo. Vyt. Grybauskas samprotauja, kad neparengta komanda tinkanti stoti prieš geras Europos komandas. Dirvos nuomonė yra priešinga. Dirvos nuomone entuziastų aukos galėtų būti našiau panaudotos VISO mūsų jaunimo reikalams, ne keliolikos žaidimų nesekmingoms gastrolėms.

Laiško autoriaus pavyzdžiai, paminėjus valstybinių bei olimpinių komandų finansavimą, ne vietoje. Mūsų visuomenė neturi lėšų, gaunamų eilinei sportinei reprezentacijai iš valstybinių biudžetų.

Dirva visad skiria didelį dėmesį mūsų sportininkų veiklai, nuoširdžiai džiaugiasi jų sekme, liūdi dėl nesėkmių. Atviras, bet ne lėkštai - kompolimentinis požiūris į reikalą yra talka ateities pasisekimams. Sportininkai privalo mokintis iš klaidų. Kova turi būti rungtynių aikštėse, ne 'atsikirtimais' spaudoje, nemandagių laišku pagalba.

Toleruodama atvirą laiško skelbimo principą, Dirva

beveik per 30 metų veda kartoteką? Gal išsibarstė kraustant iš New Yorko į Chicago, tai nereiktų ir girtis tokia veikla.

Kad šį kartą pradėjau nuo Balfą, tai tęskim išsiųskinti ir kitus neaiškumus. Štai lapkr. 28 d. Dirvoje, kur apie ALT suvažiavimą reportaže cituojama ALT pirmininko dr. Bobelio kalba, skaitome: 'BALF geras sujungimas, prie kurio prisidėjo ALT, yra labai teigiamas reiškinys'.

Tai aš ir vėl nebesuprantu, kodėl ALT politinė organizacija susijungė su Balfą šalpos organizacija? Kokiu būdu ALT prie to sujungimo prisidėjo ir koks iš to teigiamas reiškinys Balfui, jeigu Balfą nuosavi namai Brooklyne liko tušti pardavimui, o centro valdyba Chicagoje turi mokėti geroką sumą nuomos ALT ir būti jo įstai goje kampininku. Norėčiau žinoti, ar ir aukų rinkimą ALT sujungė su Balfu. Norėčiau žinoti ir kiek advokatai Balfui kainavo. Tai vis neaiškių reportažų išdava.

(dpr)

norėtų paskelbti ir Vyt. Grybausko laišką. Tačiau laiškas yra devynių puslapių. Dėl vietos ribotumo, nes Dirva tėra tik aštuonių puslapių, tenka nuo laiško skelbimo susilaikyti. Jeigu p. V. Grybauskas galėtų sumuoti savo mintis į įprastą atviro laiško dydį, jo laiškas galėtų būti paskelbtas.

ALT CICERO SKYRIAUS ATSIŠAUKIMAS

Gyvenamas metas ir aplinkos sąlygos padiktavo Cicero kolonijos lietuviams atsteigti ALT skyrių, ankščiau pasigėrėtinai veikusi Ciceroje, ką Cicero lietuviai ir padarė.

Kilus antram pasauliniam karui Lietuva buvo okupuota Vokietijos, o paskui sovietų raudonosios armijos, kuri ir šiandieną telbalaiko Lietuvą okupuota.

Amerikos lietuviai 1940 metais sujungė visas lietuvių demokratines jėgas į Amerikos Lietuvių Tarybą, kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, dėti visas pastangas, kad sustabdytų lietuvių tautos naikinimą, trėmimus, rusifikaciją, siekti, kad būtų grąžinti iš vergų stovyklų ištremtieji ir kalinamieji, teikti pagalbą Lietuvos žmonėms jų kovoje dėl laisvės ir globoti pabėgusius nuo prispaudos ar ištremtus jos piliečius, skleisti visuomenėje teisingą informaciją apie Lietuvą ir ginti ją nuo okupantų ir priešų prasimanymų bei, šmeižtų.

ALT susidaro iš atstovų nuo Amerikos lietuvių organizacijų, kurios pirmoj eilėje yra lojalios Jung. Amerikos Valstybėms, stovi už nepriklausomos demokratinės Lietuvos Respublikos atstatymą, pripažįsta demokratinius principus ir juos vykdo gyvenime.

Visiems geros valios kultūringiems ir tolerantiškiems lietuviams, šiandieną tėvynės laisvinimas yra brangiausias tikslas. ALT to ir siekia.

ALT suvažiavimas, įvykęs š.m. lapkričio 17-18 dienomis Chicagoje, pasisakė už skyrių steigimą, atsteigimą ir stiprinimą.

Mes prašome vietines Cicero lietuvių ideologines grupes, lietuvių apdraudos

susivienijimus, įvairius visuomeninius ir religinius sambūrius, jungtis į Cicero ALT skyrių, tikslu sujungtomis pastangomis siekti Lietuvos išlaisvinimo. Vienybėje — galybė!

Dr. Petras Atkočiūnas
CiceroALT Skyriaus pirmininkas.

• K. Zemeckas, Oshkosh, Wisc. naujai renkamai mąšinėlei išmokėti atsiuntė auką 12 dol. Nuoširdžiai dėkojame.

• Onai Elertz, gyv. Chicagoje, už auką 10 dol. ir šventinius linkėjimus nuoširdžiai dėkojame.

• I. Girgiui, Englewood Cliffs, už auką 10 dol. nuoširdžiai dėkojame.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS OMAHOJE

Omahos Ramovėnai, gruodžio 2 d. surengė kariuomenės šventės minėjimą, kuris buvo prarastas gana sklandžiai ir nenuobodžiai.

'Kaip jau įprasta, tą dieną, lietuvių bažnyčioje, kun. dekan. J. Tautkus atnašavo mišias už mirusius mūsų tautos kovotojus. Choras 'Rambynas' vad. Br. Jonušo sugiedojo 'Nuliudo kapais apsiklojus tėvynė'.

3 val. p.p. parapijos salėje, gausokai prisirinkus publikos, ramovėnų pirmininkas Jonas Smailys, atidarė minėjimą, trumpai primindamas kokių tikslų šie minėjimai yra ruošiami.

Kapt. Juozas Sakalas skaitė paskaitą, kurios tema buvo mūsų sostinės Vilniaus 650 metų sukaktis - įkūrimas. Paskaitininkas gana įdomiai vedė klausytoją per amžių bėgi, Vilniaus įsikūrimo pradžią, padavimus, legendas ir tikrus istorinius faktus. Gvildeno Vilniaus reikšmę mūsų tautai laiko tekmeje ir istorijos raidoje, privesdamas ir apsisodamas prie šių dienų, mūsų tautai brangaus miesto, Gedimino kalno papėdėje.

Meninę dalį atliko Omahos lietuvių skautės ir šokantis jaunimas. Eilėraščius deklamavo Gaidelytė ir Radvilaitė. Taip pat šių dviejų skaučių dėka, buvo papuošta scena jų išpašytu vaizdeliu, kuris lietuvių širdžiai buvo artimas ir sentimentalus. Vaidilutės dr. vės draug. M. Šarkienė paruošė savo paukštytes 'jūreivių šokiui', kuri mažutės gražiai išpildė. Taut. šokių grupė 'Grandis' vadovaujama Raškevičienės ir Antanėlienės sušoko tris taut. šokius, visados 'priversdami' publiką grožėtis tautiniais šokiais ir tautiniais rūbais.

Ramovėnų valdyba, jau antri metai iš eilės sudaro pirm. J. Smailys, sekret. St. Pangonis ir iždink. J. Šermukšnis.

Po programos susirinkusieji buvo maloniai vaišinami kava ir kepsniais.

(jp)

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

Greitesniam pašto korespondencijos gavimui, Dirva pašte išsiunomavo pašto dėžutę — P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvai laiškus, korespondencijas ar pinigus, adrestuokite:

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

STEEL MILL QUALITY CONTROL SHIFT SUPERVISORS

A limited number of positions exist for candidates with inspection experience as quality control shift supervisors. Ability to execute inspection procedures and supervise is necessary although a steel mill background is not essential. Further training in local methods will be given. We are looking for individuals with an understanding of quality control systems and the ability to put them into effect in our operations. Liberal fringe benefits. Must be willing to work any shift.

Contact: John Morris 313-893-5000, Ext. 295

WHITTAKER STEEL STRIP

An Equal Opportunity Employer

(98-1)

WANTED
1ST CLASS SKILLED
OR
EXPERIENCED

FIBERGLASS WORKERS

Major Boat producer offers excellent opportunities for skilled fiberglass workers — salaries negotiable. Permanent work for qualified help. Benefits include paid vacation and holidays, health and life insurance.

Join a growing company
in a growing industry.

Contact KAJUN INDUSTRIES
Ada Industrial Park
Ada, Okla. 74820
Or Call (405) 332-5652

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Svetimšaliai, neturintieji JAV pilietybės, nuo sausio 1 iki 31 d., kaip ir kiekvienais metais turi užpildyti registracijos kortelę, gaunamą kiekviename pašte ir užklįjavus pašto ženklą įmesti laiškų dėžutėn. Nuo registracijos atleidžiami akredituoti diplomatai ir tarptautinių organizacijų akredituoti asmenys.

Primename, kad asmenys, neatlikę registracijos, gali būti nubausti.

• Ramūnas Švarcas, Clevelando abiturientų pristatymo baltijos rengimo komiteto vardu dėkodamas Dirvai už abiturientų nuotraukų talpinimą Dirvoje, iš ruošto baltijos pelno atsiuntė 25 dol. auką Dirvai paremti.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• St. Nasvyčiui, ALT S-gos garbės nariui, už auką 10 dol. nuoširdžiai dėkojame.

• Dr. K. Pautieniui, Clevelando šaulių kuopos pirmininkui, už auką 10 dol. nuoširdžiai dėkojame.

• Clevelando birutinių kės per pirm. V. Nagevičienę Dirvai paremti su šventiniais linkėjimais atsiuntė 15 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• Clevelandietė XY (prašo pavardės neskelbti), sveikindama Dirva su šventėmis pridėjo auką 5 dol. Ačiū.

• K. Giedraitienė, gyv. Clevelande, Dirvai paremti atsiuntė auką 5 dol. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• Vladas Matulionis, gyv. Clevelande, linkėdamas Dirvos štabui laimingų Naujųjų Metų, pridėjo auką 2 dol. Nuširdus ačiū.

• Izabelė Jonaitienė, gyv. Clevelande, atnaujindama prenumeratą pridėjo auką 7 dol.

Už auką ir šventinius linkėjimus nuoširdžiai dėkojame.

• A. Karsokas, gyv. Clevelande, naujos rinkimo mašinos išmokėjimui atsiuntė auką 5 dol. Ačiū.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.



Superior Savings bendrovės vykdomasis viceprezidentas K. P. Šukis įteikia 300 dol. lietuvių moterų tinklinio komandos atstovėms Aušrai Babickienei ir Rita Čyvaitei. Sportininkės dėvi Europos sportinės išvykos elegantiškas uniformas.

KĘSTUTIS P. ŠUKIS Superior Savings bendrovės viceprezidentas

Superior Savings taupymo ir paskolų bendrovė, lietuvių įkurta prieš 65 metus, dar ir šandien tebetarnauja tūkstančiams lietuvių ir jų interesams.

Bendrovės keturi skyriai: 798 E. 185 St.; 6712 Superior Ave.; 13515 Euclid Ave. ir 14406 Cedar Rd. atlieka visus finansinius patarnavimus, teikia paskolas nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, pagerinimams ir įvairių remontų darbams. Už reguliarius taupymo indėlius moka 5 1/4%, o už terminuotus taupymo pažymėjimus 6 1/2% iki 8 1/2%.

Nors Superior Savings pakeitė savo teisioginius savininkus, bet bendrovės vadovybėje liko ilgametis jos di-

rektorius Kęstutis P. Šukis, dabar jau vykdomasis viceprezidentas.

K. P. Šukis, žinomų ankstyvesnės emigracijos lietuvių veikėjų sūnus, prasidėjus naujai tremtinių bangai Clevelande, buvo aktyviai įsijungęs į lietuvišką veiklą. Jis buvo vienas iš Tėvynės garsų steigėjų ir pranešėjų, Čiurlionio ansamblio dalyvis. Būdamas bendruomenės vadovybėje daug yra parėmęs lietuviškus reikalus.

Direktoriaus K. Šukio ir anksčiau J. T. DeRighter dėka Superior Savings yra išmokėjęs tūkstančius dolerių įvairių organizacijų skelbimams jų parengimų progomis. Per 25 metus Tėvynės



Žaibietės J. Staškūnaitė, R. Čyvaite, A. Babickienė ir Valdonė Žiedonienė prie Superior Savings banko 185 gatvės skyriaus.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION



LINKI LAIMINGŲ

NAUJŲJŲ METŲ

VISIEMS LIETUVIAMS

★

1974 metais mes esame pasiruošę jus aptarnauti dar efektingiau, įvesdami kompiuterizuotą skaičiavimų sistemą. Mūsų paskolos teikiamos palankiausiomis sąlygomis. Įstatymų ribose mokamos aukščiausios palūkanos už taupymo incėlius.

★

Oscar Zimmerman
Prezidentas

Kęstutis P. Šukys
Egzekutyvinis Viceprezidentas

Juozas Stempužis
Direktorius

Marija Mikonienė
askolų skyriaus vedėja

Liucija Eidimaitė
Paskolų skyriaus tarnautoja



garsai susilaukia nuolatinės paramos iš bendrovės. Naujųjų Lietuvių namų statybai paskola palankiausiomis sąlygomis buvo gauta iš Superior Savings bendrovės.

Į taupymo ir paskolų bendrovės direktorius buvo pakviestas Juozas Stempužis – Tėvynės garsų vedėjas ir naujųjų Lietuvių namų direktorijos pirmininkas.

K. P. Šukis paskyrė Mariją Mikonienę šios bendrovės paskolų skyriaus viršininke. Ji anksčiau ilgus metus buvo dirbusi Superior Savings banke.

Kai buvo organizuojama Europos moterų tinklinio ir vyrų krepšinio išvyka į Europą, Clevelando komitetas kreipėsi į Superior Savings vadovybę, prašydamas paramos moterų tinklinio komandos uniformoms įsigyti. Bendrovė per vykdymo viceprezidentą Kęstutį P. Šukį tam reikalui paskyrė 300 dol.

Lietuviškoji visuomenė yra dėkinga už lietuviškos veiklos rėmimą Superior Savings bendrovei ir ypač jos direktoriui K. P. Šukiui.

V.R.

• Globe Parcel Service, Inc. Cleveland skyrius bus uždarytas nuo gruodžio mėn. 24 d. iki sausio mėn. 2 d. Gerbiams klientams ir viens lietuviams linki linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

Vedėjas



Clevelando Lietuvių namų jaunimo kambario komitetas: Kastytis Giedraitis, Arūnas Čiuberkis, Linas Stempužis, Jūratė Petraitytė, dr. Viktoras Stankus, Rimas Aukštuošis, Linas Staškūnas, Arėjas Natkevičius (nesimato).

• Clevelande jaunimas įrengs vietą Lietuvių namuose, kur buvo Clevelando mero Ralph Perk perrinkimo būstinė. Negalima pradėti įrengimo darbu, nes dar trūksta \$3,000 dol. Jau surinkta akcijų būdu \$2,000, bet daug pažadėusių neįsigijo akcijų. Vienos akcijos kaina \$27. Jaunimo kambarys labai reikšmingas, jo pagrindinė paskirtis bus veikti kaip kultūros informacijos centras ir jaunimui kasdieninė buveinė. Turės biblioteką, vietą susirinkimams, šokiams, foto ir meno parodoms. Kito kambario dalys galės būti naudojamos visuomenės, organizacijų paskaitoms, susirinkimams, parodoms iš anksto susitarus su Jaunimo kambario komitetu. Be

akcijų reikalinga aukų, dovanų ir mecenatų, kurie nupirktų, padovanotų ir užprenumeruotų Jaunimo mėnei vertingų knygų, žurnalių. Tai Encyclopedia Lituanica, Lietuvių Enciklopedija, Tautos praeitis, Journal of Baltic Studies, Lituanus ir (praeitus numerius) ir t.t. Telkiant mūsų kultūros lobį, jaunimo kambarys taps tikra jaunimo mene. Akcijų, prenumeratų, dovanų, aukų, atveju kreiptis: Jaunimo Fondas, 877 E. 185th Street, Cleveland, Ohio 44119.

• Antanina ir Vincas Vaičiuliai visą mėnesį praleido atostogaudami Meksikoje. Ten jie savo automobiliu aplankė visą eilę kurortinių ir istorinių vietų, pasidarė nepaprastai daug įdomių foto nuotraukų ir šiomis dienomis grįžta į savo namus Garfield Hts., Ohio.

PIRMOJO ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMO SUAŽIAVIMO KOMITETAS MALONIAI KVIEČIA JUS Į

JAUNIMO NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMA

GRUODŽIO 31 d., ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE
NUO 8 V. V. IKI 1:30 V. RYTO.

Bus įdomi programa, bufetas ir šokiai.

Bilietai: įsigijus iš anksto 5 dol., prie įėjimo 6 dol.

Bilietai gaunami pas: Vidą Gaižutytę tel. 481-0791, Loreta Nykštėnaitę tel. 943-5368, Jūratę Petraitytę tel. 531-1058, Arūną Čiuberkį tel. 481-8067.

Automobilių aikštė prie salės bus saugoma policijos.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAĮ VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

BUILDERS CLEARANCE

EUCLID—New 3 bedrm. ranch with basement, 1 1/2 baths decorated and carpeted. Walking distance to stores and transportation at 222nd St. Call for details.

VINE Realty
Corener Rte 91 & Vine
942-4440

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirvos šis numeris yra paskutinis šiais metais. Dėl Naujųjų Metų šventės, sekantis Dirvos numeris išeis kitą savaitę penktadienį, sausio 4 d.

Dirvos redakcija nepa-

jėgdama asmeniškai kiekvienam atsakyti į sveikinimus, dėkoja visiems už sveikinimus, linkėjimus ir paramą ir linki laimingų 1974 Naujųjų Metų!

• Inž. J. Jurekūnas, Lie-

tuvų Tautinių Namų Chicagoje valdybos pirmininkas, sveikindamas Lietuvių Tautinių Namų valdybos vardu, Dirvos štabą, bendradarbius ir Vilties d-jos valdybą Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga, už Dirvos išskirtiną dėmesį Lietuvių Tautiniams Namams, pridėjo auką 50 dol. Už auką ir linkėjimus nuoširdžiai dėkojame.

• Dr. P. Pečiulis, gyv.

Hobart, Ind. su šventiniais linkėjimais, atnaujindamas prenumeratą, Dirvai paremti atsiuntė auką 12 dol. Už auką ir linkėjimus nuoširdžiai dėkojame.

• ALT S-gos Baltimorės skyrius, per valdybos sekretorių B. Medelį, naujai įsigytai renkamai mašinėlei baigti mokėti atsiuntė auką 50 dol.

Skyriaus valdybai už paramą nuoširdžiai dėkojame.

• Br. Keturakis, sporto veteranas, švenčių proga siunčia linkėjimus ir rašo, kad skyrelis "šis bei tas" ir "Pogrindis" yra itin įdomus. Dirvai stiprėti prideda auką 17 dol.

Už auką ir komplimentus nuoširdžiai dėkojame.

• K. Ožolas, gyv. Elizabeth, per S. Lukoševičių atsiųsdamas Dirvos prenumeratą dar pridėjo 7 dol. naujos renamos mašinėlės išmokėjimui. Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

• Vytauto D. Universiteto 50 metų sukakties minėjimo, įvykusio lapkr. 3 d. New Yorke, komitetas, per išd. K. Vainių Dirvai paremti atsiuntė auką 15 dol. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• Vilniaus 650 sukakties minėjimo New Yorke komitetas per p. Koncę atsiuntė Dirvai paremti auką 20 dol. dėkojant už pagalbą ruošiant minėjimą.

Nuoširdžiai dėkojame už auką.

• Č. Šadeika, gyv. Formington, naujai renkamai mašinėlei išmokėti atsiuntė auką 10 dol. Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

• Algirdas J. Jonys, gyv. Delanco, N. J., naujai renkamai mašinėlei išmokėti atsiuntė auką 10 dol. linkėdamas geriausios sėkmės. Ačiū.

• John L. Kas, Jr., Ormand Beach, Fla., už auką 10 dol. nuoširdžiai dėkojame.

• Dr. V. Dubinskui, Chicagoje, už auką 10 dol. nuoširdžiai dėkojame.

• Euphrosin Mikužiūtė, SLA veikėja, sveikindama Dirvą su šventėmis, pridėjo auką laikraščio stiprinimui 15 dol., linkėdama sėkmės 1974 metuose. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• A. Kavaliūnienė, gyv. Chicagoje, atnaujindama prenumeratą ir užsakydama Dirvą G. Marchertui, dėkoja už įdomų laikraštį ir prašo padėkoti Jūratei Statkutei de Rosales už jos puikius straipsnius.

• Agnes Lapinskas, pensininkė, rašo, kad gyvendama tarp svetimtaurių ir negalėdama surasti Dirvai naujo prenumeratoriaus, siunčia laikraščiu paremti auką 10 dol.

Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

• S. Pakauskas, gyv. Windsor, atnaujindamas prenumeratą pridėjo auką 12 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• Marija Kneptautas, gyv. Daubury, su šventiniais linkėjimais atsiuntė auką 10 dol.

Už linkėjimus ir auką nuoširdžiai dėkojame.

ŽUVO DR. PETRAS BAUBLYS

Š. m. gruodžio 16 d. vakare lėktuvo avarijoje prie Maskvos žuvo Vilniaus U-to Vaikų ligų Katedros vedėjas dr. Petras Baublys, gimęs 1914 m. gegužės mėn. 25 d. Lydoje. Liko žmona, sūnus ir duktė, be to, du broliai Lietuvoje ir trys iš-eivijoje.

• ŠALFASS naują valdybą sudaro pirm. dr. E. Ringus, 7305 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. (312) 436-2732, vice-pirm. A. Lauraitis, vice-pirm. A. Liškūnas, sekr. Z. Žiupsnys, išd. A. Buga. Korrespondenciją adresuoti sekretoriui Z. Žiupsniui, 7118 So. Mozart St., Chicago, Ill. 60629.

Revizijos komisiją sudaro: V. Jokūbaitis, V. Čyvas, K. Karalis. Garbės Teisė: S. Krašauskas, P. Berneckas, V. Bireta.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania filisteriui

DR. JUOZUI JURKŪNUI

mirus, jo žmonai REGINAI, sūnui SAULIUI ir kitiems giminėms nuoširdžią korporantišką užuojautą reiškia ir kartu liūdi

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania,
Los Angeles

Mirus

VACLOVUI SIDZIKAUSKUI

reiškiame širdingą užuojautą velionio žmonai BIRUTEI, giminėms ir visiems jo artimiesiems

Diržiai

ir

Milmantavičienė

New York, N. Y.

DR. JUOZUI JURKŪNUI

mirus, jo žmonai IRENAI JURKŪNIE-NEI, sūnui SAULIUI ir kitiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą

Dr. Jonas ir Halina

Ž m u i d z i n a i

Dr. Jonas Stasys ir Huguette

Ž m u i d z i n a i

Lietuvos Laisvės Komiteto Pirmi-

VACLOVUI SIDZIKAUSKUI

mirus, jo žmonai BIRUTEI ir visiems jų giminėms bei prieteliams užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania
Filisterių Sąjunga
N. Y.

DR. JUOZUI JURKŪNUI

mirus, jo mielai žmonai REGINAI ir visai šeimai bei giminėms reiškiame širdingą užuojautą ir kartu liūdime

Rūta ir Petras

S a k a i

Alė ir Pranas

S k i r m a n t a i

A. A.

DR. PETRUI BAUBLIUI

Lietuvoje lėktuvo katastrofoje tragiškai žuvus, jo broliui Detroite JURGIUI BAUBLIUI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškiame

A.L.T. S-gos Detroito
Skyriaus nariai

MARTAI GEDGAUDIENEI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiame jos dukrai MIRGAI ir sūnams — MINDAUGUI, KESTUCIUI, VYKINTUI, taip pat jų šeimoms

J. A. Balčiūnai

ir

P. L. Černiauskai

A. A.

PETRUI PAULIUKONIUI

mirus, jo broliui JONUI, seseriai MAGDALENAI ŠERMUKSNIENEI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Genė ir A. Karsokai

A. K. Eidukaičiai

su šeima

Mielam Prieteliui, L.S.T. Korp!
Neo-Lithuania filisteriui

DR. JUOZUI JURKŪNUI

mirus, žmoną REGINĄ, sūnų SAULIŲ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Edvinas ir Halina
Balceriai

Brangiems REGINAI ir JONUI ČIUBERKIAM, visai jų šeimai ir giminėms, jų motinai, uošvei ir senelei

KRISTINAI STEIKŪNIENEI

mirus, užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Stella ir Vytautas

A b r a i č i a i

Brangiai motinai, uošvei, senelei

A. A.

KRISTINAI STEIKŪNIENEI

mirus, jos dukrai REGINAI ir JONUI ČIUBERKIAM ir jų šeimai reiškiame gilią užuojautą

Barbara ir Vacys
P e t k u s

MARIJAI JUREVIČIENEI

Lietuvoje mirus, jos vyro brolių JUOŽĄ JUREVIČIŲ giliai užjaučiame

J. Turčinskas

A. K. Šimuliai

A. A.

GLAFIRAI VYŠNIAUSKIENEI

mirus, jos sūnui Dr. KONSTANTINUI VYŠNIAUSKUI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia

Dr. Petras Stungys
ir šeima